

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hóra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hóra 2 k. 40-1.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 15 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1915.

POSZTERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF.

Szombat, augusztus 7.

Az olaszokat szüntelen veszteségek érik.

(Elsülyesztett Nautilus-buvarhajó. — Pola felett ártalmatlanná tett olasz léghajó.)

Budapest, augusztus 6. (Hivatalos.) A főhadiszállásról jelentik:

Orosz hadszíntér:

Iwangorodtól északnyugatra szövetségeseink előrehaladtak. A Visztula és Bug között az üldöző harcok tovább tartanak. Keletgaliciában a helyzet változatlan.

Olasz hadszíntér:

Olaszoknak naponta megisméltendő támadási kísérletei és elszigetelt előretörései reájuk nézve állandóan teljes kudarcra végződnek. Ahol az olasz gyalogság támadást kezd, ott már vagy ágyutűzük űzte őket vissza, vagy ha ezt állják, vízöz gyalogságunk veti őket vissza nagy veszteségeik mellett. Az események e lefolyásán mitsem változtat az ellenség által gyakorlatba vett legalaposabb és legerősebb tüzérségi előkészítés sem. Így megghiusult az 5-ikére virradó éjjel és tegnap az ellenségnek több támadása, még pedig egy Sagradóból intézett és egy másik, a Podgora magaslat ellen, ahol a harcot az olasz holttestek elhoritják. Hasonlóképp eredménytelenek maradtak a Plava szakaszon és a Krn területen intézett ellenséges előretörések. Egy tüzérségi megfigyelésre szolgáló olasz kötött-léghajót Montalcanenál lelőttünk. A Karni alpokban Monte Paralba környékén csapataink olasz területen megszállottak néhány előnyös magaslati állást. A tiroli arcvonalon egy ellenséges zászlóaljnak Col di Lana (Buchensein) ellen intézett támadásait visszavertük. Egy járőrünk az Ortler területnek egyik olasz oldalvölgyében rajtaütött az ellenségnek egy félszázadán és annak jelentős veszteségeket okozott. Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese.

Tengeri események:

Egyik tengeralattjárónk tegnap reggel egy Nautilus típusu olasz tengeralattjárót Pelagoránál megtorpedózott és elsülyesztette. A Oitta di Jesi olasz léghajót augusztus 5. és 6-ika között éjtélkor, amikor kísérletet tett arra, hogy a pólai kikötő telett átröpüljön, srappell-tűzünkkel leszedtük, mielőtt még bárminő kárt okozhatott volna; 3 tengerésztestből, egy gépészből és két katonából álló teljes személyzetét elfogtuk. A léghajót Polába hoztuk el. Flottaparancsnokság. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Az oroszok lövik a kiürített Varsót.

Berlin, augusztus 6. A nagy főhadiszállás jelentéi:

Nyugati hadszíntér:

Lingenkopon és attól délre a harc még tart. Védőágyuaink négy ellenséges légi járművet leszállásra kényszerítettek; közülük egy elégett, egy másikat lelőttünk. A tengerparton egy francia hidroplán a benne ülőkkel kezünkbe került.

Keleti hadszíntér:

Kurlandban Popel környékén (Poniewiectól keletre hatvan kilométernyire) sikeres lovasharcaink voltak. A Narew arcvonalon, Lomzától délre,

német hadseregek oroszok makacs ellenállása dacára tovább is előrehaladtak. Nowogeorgiewsk várát körülrázó csapatok a Bug torkolata és Nasielsk között áttörtek egy ellenséges állást és az alsó Narew felé haladtak előre. Léghajórajunk a bialostoki vasuti telepekre bombákat dobott. Amint a tegnapi jelentésben említettük: az oroszok, miután Varsó külső és belső erővonalából kivetették őket, anélkül, hogy a harc Varsót bármiképp is érintette volna, kiürítették Varsót és a Visztula jobb partjára, Prágára vonultak vissza. Innen tegnap reggel óta tüzérségük és gyalogságuk Varsó városának beisejét erősen lövi. Ugy látszik, hogy az oroszok különösen a lengyel királyi palotát akarják el-

pusztítani. Természetesen olyan nagy városban, mint Varsó, ilyen szétszórt tüzelés nem okozhat csapatainknak veszteséget. Ezek után nem igen számíthat hitelre oroszoknak ama állítása, hogy a lengyel fővárost kiméltetés céljából üritették ki.

Délkeleti hadszíntér:

Visztulán túl előnyomult csapataink elfoglaltak néhány ellenséges állást. Az oroszok ellentámadásai sikertelenek maradtak. Mackensen tábornagy hadseregei folytatták üldöző harcaikat. Nowo-Alexandriától északra, keletre osztrák-magyar csapatok, Saurnál (Cholmtól északra) németek verték ki az ellenséget állásaiból. Legfőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

A trónörökös Budapesten.

Arad, augusztus 6.

Az orosz-lengyelországi ragyogó diadalok fölött ujjongó Budapest örömebe vegyül a monarchia jevendő uralkodója, Károly Ferenc József trónörökös. Jövetelének ideje már előbb is ki volt tűzve; — mégis, most önkéntelenül olybá tűnik föl budapesti látogatása, mintha a monarchia lelkesedéséből azok között veszi ki a részét, a kiknek fiait a harcban, a küzdelmek és veszedelmek között látta lelkesedni.

Uralkodásra kiszemelt embernek még aligha volt alkalma népét a trónralépés előtt úgy megismerni, mint a hogy az Károly Ferenc József királyi hercegnek megadatott. Ha a világháboru be nem következik: esztendőkön keresztül utazhatta volna a monarchia zeg-zugát, mégse juthatott volna a monarchia népeinek, egyes néprétegeinek annyira közvetlen közelébe, mint most, a harcvonalokban. Az ünnepi fogadtatások pompájában, hivatalos formáságai között sok válik kétségessé a szeretet, a rajongás, a hódolat őszinteségéből. A cerimoniákban gyakran csak kiválasztott, magasállásu, hivatalos személyek kerülnek az ünnepelek közelébe, míg a tömegek többnyire távol maradnak tőle.

A csataterék azonban egész más képet mutatnak. A fronton járó trónörökösnek módjában volt látnia, hogy kiket visz a harcos öntudat, a kötelességtudás, a hazához és királyhoz való hűség az első sorokba: kikben a legnagyobb a határt nem ismerő önfeláldozás és az olthatatlan lelkesedés. És a ragyogó szemek, ame-

lyek a győzelmek után, vagy az ütközetbe indulás előtt az ifjú trónörökösöt köszöntötték, leírhatatlanul sokat beszéltek arról a vonzódásról, amely a trónörökös egyénisége iránt fogant hadban álló, halálra szánt alattvalói lelkében.

Holnap délben pedig az otthon maradt magyarok lobogódiszbe öltözött fővárosát látogatja meg a trónörökös. Azóta, hogy utóljára itt volt, a világtörténelem óriásit fordult. A monarchia és nagy szövetségese most már nem a tuleró ellen vivják az emberfölötti, feszült várakozással kísért harcot. A legnagyobb ellenség: az orosz le van törve. Sorra hagyja el várait és futásában egyedüli vigasztalása, kárpótlása, öröme a pusztítás. A győzteseknek többet nem árthat, mint hogy megrongálja, a mi a kezükbe kerül. Esztendő védelemre berendezett várakat napok alatt hogy

el, nehogy beteg hadserege összeromoljon, mielőtt még egy: utolsó kísérletre tudja azt összeszedni.

Milyen büszke perspektívája nyílik az uralkodásnak az előtt, aki ily győzelmek fundamentumán fogja a békés kormányzást megkezdeni! És mily kiapadhatatlan forrása az öröme, a büszkeségnek Károly Ferenc József számára, akit a magyarokkal a bizalomteljes szeretet, a belső vonzódás még a trónralépés előtt oly erős kapcsolatok kötött össze!

Nagy nap a holnapi; — nagy érzések napja, amelyek talán nem is a szavakban fognak megnyilatkozni, hanem a tömeghangulat hullámain, amelyek gyűrűi szerteáradnak, Budapesten túl, az egész országban, amely a fővárossal együtt ünnepli a trónörökösnek és hitvesének szeretetteljes látogatását.

gabonát vásároljon és a vásárlásra kérjen engedélyt a kereskedelmi minisztertől.

Mondja ki, hogy a gabonát versenytárgyalás kiírása révén szerzi be és versenytárgyalás kiírása révén örleti meg. Tárgyalásokat folytat a mezőhegyesi uradalommal is és már a versenytárgyalási hirdetőben jelzi, hogy lehetséges, hogy a malmoknak az innen beszerzett gabonát kell megőrölniük. Versenytárgyalást hirdet továbbá magára a lisztire is. Teszi ezt azért, hogy a kisebb malmok is részt vehessenek a konkurenciában. Ha a város a malmokat csak lisztállításra szolgitaná fel, akkor csak a tőkeerős vállalatok juthatnának szóhoz, mert azok vannak abban a helyzetben, hogy szeptember 15-ig egész évi buzaszükségletüket fedezzék. Míg ha a város ad buzát, akkor az őrés elnyeréséért a malmok élénk versenyt fognak kifejteni.

Ha eme versenytárgyalások eredménye a bizottság előtt ismeretes lesz, akkor kerül a sor arra a kérdésre, melyik mód lesz a legelőnyösebb a város érdekei szempontjából.

Versenytárgyalást írjon ki végül a törvényhatóság, a beszerzendő gabona árának kifizetésére felveendő bankkölcsönre is, mert lehet, hogy előnyösebb lesz a gabona vásárlás, mint a lisztvásár.

Elvként mondotta ki a bizottság azt is, hogy a lisztutólvány rendszert a jövőben nem lépteti életbe, a lisztet a malmok juttatják el a közönséghez és ezzel is olcsóbb lesz, mert a város nem számít fel, mint most teszi, 4 százalékos kezelési díjat.

Mint látható, a bizottság csupa alternatív javaslatot terjeszt a törvényhatóság elé és ez azzal koronázza be, hogy a közgyűlés miután elvben kimondotta, hogy eltája liszttel a város közönségét és gabonavásárlásra jogot kér a kormánytól, a módszer megválasztását és végrehajtását a tanácsra bizza.

Ezután az elnök bemutatja az aradi vegyvizsgáló állomás bizonyítványát, amelyet a hatósági üzletben árusított és a Neuman Testvérek cég által szállított liszt megvizsgálása után állított ki. A vizsgálatot a tanács rendelte el, a mintát a rendőrség vette. A mikroszkopikus vizsgálaton a minta főképen buza liszt, korparészekkel jelentéktelenül csekély tengeri liszt és tengeri dara, árpapelyva és gyommgig, gyomszár részletek, fűzöspórak és aránylag sok csueskorpa található benne. Tehát oly buzalisztnek bizonyult, amelyhez idegen magvak örleménye is van keverve. Ez utóbbiak viszonylagos mennyisége azonban oly csekély, hogy jelenléttük semmiesetre sem mutat harnításra és inkább csak ártalmatlan szennyeződéseknek tekinthető.

A bizottság megnyugvással vette a bejelentést tudomásul, de kívánja, hogy a Lehoczki Agostonnál megmintázott liszt vegyvizsgálati eredményét is mutassa be az elnök.

Örömmel vette tudomásul végre a bizottság, hogy a város közönsége a hatósági üzletekben a napokban már új gabonából készült lisztet kap és hogy nullás és főzölisztet is kap majd nagyobb mennyiségben, mint idáig.

A Neuman Testvérek cég ugyanis bejelentette, hogy a város régi kenyérlisztjét, ami 2300 métermázsa átoszréli 2650 métermázsa új buzára és ezt már 78 százalékba őrli ki és így a város kap 379 métermázsa nullás lisztet, 662 métermázsa főzölisztet és 1007 métermázsa kenyérlisztet. A liszték ára természetesen szintén leszáll és a nullás liszt 77 kor., főzöliszt 59 korona, kenyérliszt 40 korona 66 fillér lesz métermázsanként.

Versenytárgyalás a város lisztjére.

(Pályázni lehet gabonával, liszttel és őrlessel. — Új buzából készült lisztet árusít a város. — A lisztárak leszállítása.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, augusztus 6.

Arad város törvényhatósága legközelebbi közgyűlésén ama súlyos probléma elé kerül: miként gondoskodjék a lakosság lisztjéről? Mindazok, akik eddig ezzel a kérdéssel foglalkoztak, kénytelenek voltak alternatív tervekkel dolgozni, mert az egész ország bizonytalanságban van. A szomorú múlt tapasztalatai figyelmeztetnek arra, hogy a közönség érdekeit határozottabban kell megvédeni, mint az most megtörtént és nem szabad a hatóságnak a magas bürokratizmus paripájára ülnie, hanem mint gondos kereskedő, aki vásárol és ad, a vak bizalomnak tetemesen redukált foka mellett a legnagyobb óvatossággal és védekezésre berendezkedve cselekedhetik. A háború egy nagy állami üzem és aki csak teheti, az keresni akar rajta.

— Majd ha még egy háború lesz, akkor már megtanuljuk, hogy mit kell cselekednünk — mondotta egy előkelő aradi közgazdász az Aradi Közlöny tudósítója előtt.

Ilyen lelki diszpozíció szülte az élelmezési bizottságnak mai ülésén hozott javaslatát is. A lisztellátás kérdésével kellett foglalkoznia a bizottságnak, hogy a törvényhatóság közgyűlésének irányt mutasson. A nagy felelősség tudatában azonban csak alternatív javaslatokat tesznek, illetve azt mondja a bizottság, hogy a közgyűlés egyetlen egy elvi határozatot hozzon: mondja ki, hogy gondoskodni kíván a lakosság lisztjéről és ezért a kormánytól gabona vásárlási engedélyt kér, a többit pedig bizza a tanácsra.

Ezt azért tartja szükségesnek, mert most már tisztán látja, hogy a lisztkérdés csak üzleti ügy. Semmi más. Üzleti ügyeket pedig olyan nagy terület, mint egy törvényhatóság, elintézni nem tud. Vajon a tanács jobban tudja-e, azt egyelőre csak bizalommal előlegezzük, mert remélhető, hogy a háború második esztendejében tisztábban látja a dolgokat.

A bizottság ülésén Varjassy Lajos dr. ismertette az aradi kereskedelmi és iparkamara memorandumát, amely a liszt-ankétan felme-

rült eszméket tartalmazza, de pozitív javaslatokkal nem szolgált. Lócs Rezső helyettes polgármester elnök bemutatja a belügyminiszternek a törvényhatóságok részére kiadott rendeletét, amelyben direktívákat ad a lisztellátásra.

Legfontosabb rendelkezése az, hogy csak rövid időre vásárolhat a város gabonát, nehogy túlnagy ririkót vállaljon magára, mert — úgy mondja a miniszteri rendelet, — valószínű, hogy külföldi gabona jön be és ez olcsóbbá teszi a hazait. Megengedi a miniszter, hogy a város a 10 kilóban megszabott egy havi személyenkinti ellátás felelősségét kérje tőle.

A lisztellátás programját a városra bizza, azonban végleges perfektuálás végett köteles azt a miniszternek bemutatni, tőle kérni a gabona vásárlásra az engedélyt. Arra kell törekednie a városnak, hogy minél több magánháztartás önmaga gondoskodjék a lisztjéről és az intézményeket, testületeket, szövetkezeteket direkte utasítja erre az utra. Leghelyesebbnek tartja a miniszter, ha a város a malmokkal egyetemben oldja meg az életbe vágó kérdést.

Annak előrebocsátása után, hogy a kamarai ankét is ez utóbbi megoldás mellett foglalt állást, ha ezt nem is tette direkte, mert mint kereskedői érdekeket védő fórum arra is akart utat nyitva tartani, hogy a kereskedelemnek is jusson szerep a lisztellátásban, az elnök javaslatára a következő javaslatot terjeszti a közgyűlés elé:

Mint hogy Arad területén, noha jó termés volt, a 60 ezer lakos részére elegendő gabona nincs, kérjen a törvényhatóság engedélyt a kormánytól, hogy más törvényhatóság területéről is szerezhessen be gabonát. Intézzon a közgyűlés felhívást a lakossághoz, hogy lehetőleg gondoskodjék a helybeli malmoknál a lisztjéről, a termelők tartsák vissza a részükre biztosított személyenkinti 18 kiló havi ellátmányt egész esztendőre átszámítva.

Rendelje el a közgyűlés a lisztészükséglet összeírását, és pedig úgy, hogy a malmokat kötelezi, a náluk lisztet rendelők névsorát beszállítani, mert ez a mennyiség a városi lisztből levonsandó. Hogy az összeírás alapos lehessen, felir a közgyűlés a kormányhoz és kéri, hogy a gabona bevásárlásra megszabott terminust szeptember 15-én töltsön ki.

Javasolja továbbá a bizottság, hogy a törvényhatóság csak három hónapra szükséges

Egy éve áll harcban a háziezred.

(Ünnep a harctéren. — Újabb dicséret a harminchármasoknak. — Atkeltek a Bugon az aradi katonák.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, augusztus 6.

Az aradi háziezred harcainak hősiességének a háború első napjai óta az Aradi Közlöny. Az aradi katonák elvitték magukkal az itthon levők áldását, féltő reménykedését, utánnuk szálló gondolatait, de elvitték magukkal a hazagondoló vágyat is és akármerre járnak: messze északon, kemény csatákban, a monarchia déli hegyes vidékein vad erdőre törzsek közelében, az olasz harctér legvéresebb ütközeteiben, mindenhol akad — egy-egy hazagondoló aradi katona, aki hírt ad az Aradi Közlöny útján azokról a véres és dicsőséges eseményekről, amelyeket a háziezred vitézei átéltek.

Egy év óta tart ez így. Esztendeje mult annak a fájdalmasan büszke napnak, amikor a várélszigeten vadonhaj csukaszürke ruhában, frissen, harci vágytól égve, sipka mellé tűzött cserfaággal, felvirágozva álltak a háziezred legényei és leveti kalappal, könyves szemmel, elszoruló szível intett bucsut nekik, a fiuknak, a férjeknek, apáknak, völegényeknek, testvéreknek, barátoknak, kollegáknak egész Arad. Felejthetetlen lelkes és megrázó ünnepség volt ez: az itthonmaradottak bucsuzása a halállal behintett hősi utra indulóktól. Lobogós, fellombozott sátor alól csengett föl a tábori mise szava és áhitattal borult imára a harcosok térde. És azután büszke, dobbanó léptekkel indult meg az áradat a harminchármasok dicső zászlója alatt. Az ellenség ellen! Az ellenség ellen, akivel már egy éve áll a harc.

A megható és szívekbe markoló bucsuzásról, az itthonról elszakadás napjáról a harctéren is megemlékeztek a háziezred katonái. Erről tanuskodik ez a levél, amelyet ma hozott a 60. tábori hivataltól a posta:

Kedves szerkesztő ur! Már több ízben olvastuk b. lapjokban házi ezredünk dicséretét, mindannyiszor kiemelve bátor és hősi magatartásunkat. El nem mulaszthatjuk, hogy köszönetünket ki ne fejezzük és egyben harctérről kapott leveleik számát ne gyarapítanánk. Ma volt egy éve annak, hogy harctérről indulva elhagytuk Aradot s azóta megszakítás nélkül a Mindenható segítségével ezer meg ezer veszély közepette folytonosan küzdünk és szenvedünk szeretett hazánkért. Ezt az évfordulót ünnepeljük ma mi is, mivel két nap előtt bátor

ezredünk által kivívott fegyvertény után ma egy kissé nyugodtabb napunk van, ez alkalommal mindkét egybegyűltünk, hogy egy pár órát kellemesen eltölthessünk. Megelőzőleg a legutóbbi győzelmünket szép ünnepségnek voltunk szemtanúi és résztvevői. Tábori mise volt, melyen katonazenekarunk is közreműködött és az egész ezred tisztikara és legénysége részt vett. Trollmann altábornagy személyesen tüzte fel a kitüntetettek mellére a vitézségi érdmet számszerint huszonhatot, egyuttal átadva Böhm-Ermolli hadseregparancsnok újabb dicséret parancsát. Ófelségét éltetve és Isten segítségével a 33 órnak további győzelmét és kitartást kívánva, ért véget az ünnepély. E két napot egybefoglalva üljük meg a legkedélyesebb hangulatban, melyről úgy az Aradi Közlönynek, amely bennünket híven kísért farsztó és dicsőséges utainkon, mint egyuttal Arad város hazafias közönségének legszívélyesebb üdvözlőit küldjük

hazafias tisztelettel

Oltyán Vazul törzserőrmester, Kiss Matyi őrmester, Kolozsa Tivadar, Engel János, Loch János, Dragics István, Bazdán János, Czirko János szakaszvezetők. Szerzeg Adám, Springer Gusztáv, Mázor József, Hatzelhoffter György, Grantner Károly, Tapasztó Antal, Györki István, Jeck Ferenc, Jutkin Miklós tizedesek, Zabos János, Parszkuta Péter, Lakatos Pál, Gudlin Boldizsár, Dupeza V. őrsvezetők, Szvet Sándor, Berta Mátyás, Pelezer Lajos, Szafián Károly, Pataki Ferenc, gyalogosok.

Másik levelet is hozott a posta ma háziezredünk katonáitól. Az előbbi irás július 30-án, ez egy nappal később július 31-én kelt Kamionkában:

T. Szerkesztőség — írják a háziezred vitézei — végre erős küzdelem után a Bug jobbpartjára átkelve, pihenőtáborunkból üdvözölhetjük Arad város közönségét s a szerkesztőseget. Tisztelettel:

A levelet a következők írták alá: Jelen Jenő kadettaspiráns, Kovács Béla, Banner Benedek dr., Karlik Gyula, Iványi Menyhért, Szóke Elemér, Werner József medikus, Klein, Kabos Károly, Adler Lipót, ifj. Tóth János, Horváth Gyula szakaszvezető, Volericzky Sándor őrmester, Czucker Béla önkéntes.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Izgatásért elítélt tanítóképző-intézeti tanár.

(A Narodna Odbrana magyarországi hive.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Szeged, augusztus 5.

A hat nap óta tartó felségárulási bűnper szegedi tárgyalása esütőrők délben fejeződött be. — A bűnper előzményeit ismertettük és beszámoltunk a tárgyalás menetéről is. Rigó Endre dr. a szegedi törvényszék ötös tanácsának elnöke délután öt órakor hirdette ki az ítéletet, a mely Sztaity Vanul zombori tanítóképző intézeti tanárt, mint izgatásban felbujtót 1 évi és 10 hónapi fogháza, továbbá ezer korona pénzbüntetéssel sújtja, nem fizetés esetén a pénzbüntetés 50 napi államtölgára változik át.

Sztaity Vazul ellen a vádirat szerint két vád merült fel és pedig: 1. felségárulás, vagyis hazasárulás; 2. izgatás. — Bizonyítékok hiányában a vádlottat az első vádpont alól felmentti a törvényszék.

Az ítélet indokolása kimondja a büntető törvénykönyv idevonatkozó szakasza szerint, hogy az izgatás ténye akkor állapítható meg, ha az izgatásra alkalmas kijelentést, beszédet stb. legalább is hét személy hallgatja végig. Az izgatás ténye itt föltétlenül megállapítható, miután bebizonyosodott, hogy Sztaity Vazul zombori tanítóképző intézeti tanár tíz tanítványának iskolai dolgozata büntetőjogi szempontból ilyen beszámítás alá esik.

A többi vádlottat: Jelenics László Vaszity Istvánt, Kulincics Miklóst, Merkovics Györgyöt, Kassaniev Miklóst, Szimity Miklóst és Jakobiyevic Aront, a kik az utóbbi kivételével a 6. honvédegyaloegrezdben teljesítének szolgálatot, a királyi törvényesek, bizonyítékok hiánya miatt felmentette.

Arad örömnépe Varsó elfoglalása napján

(Zenés és lampionos felvonulás. — A kivilágított város.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, augusztus 6.

Impozánsan, gyönyörűen ünnepelte ma este Arad polgársága és katonasága fegyvereink újabb diadalát: Varsó és Iwangorod elfoglalását. Csak rövid pár héttel ezelőtt Lemberg elvételét ülte Arad, akkor is ünneplő mezt öltött a város képe. Mégis más volt ez az ünneplés, amikor lidéronyomás alól felszabadult lelkek annak visszafoglalását köszöntötték, ami a miénk volt, amit elvettek tőlünk és amit újra visszahódítottunk. Ma már hozzászoktunk csapataink diadalmas, feltartóztathatlan menetéhez. Lelkünk rohanva követi a hősokeket. A győzelmeket, amelyek most már az ellenség szívébe sújtanak, forróbban, túlradóbb hévvel ünnepeljük.

Tegnap, amikor megérkezett Varsó és Iwangorod elvételének híre, egyszeribe ünneplőre változott a város képe. Ma már ünneplő pompában usztak a város utcái. A házak tele nemzeti színeinkkel és szövetségeseink lobogóival. Az utcákon élénken hullámozt a közönség s a járókelők arcán ott ült hőseink diadalának öröme. Dél előtt kilenc óra után a város háza elé nagy táblát tettek ki. A tábla Varjassy Lajos polgármesternek a tüntető körmenetre való felhívását hirdette.

Este hét órakor már hatalmas tömeg várakozott a Szabadság-téren a menetre. Végig a városban az ablakokban kigyulladtak a gyertyák. Ezeröri apró lampion quiriandja fonta végig a házak párkányait, zöld ágakkal és égő lampionokkal díszítették fel még az ódon lovasuti kocsikat is. A tömegben is minden lépten-nyomon akadt egy-egy bájos gyermek, aki égő szines lampiont lögözött kezében. Az utcákon mindenütt sétálók ezrei. Hét órakor a Bohus báró palota erkélyén egyik cigányzenekar zenésze tárogatón több kuruc dalt játszott el, melyet lelkesen tapsolt az utca hála: publikuma.

Pont nyolc óra volt, amikor a várból a menet megindult. A felvonulás kezdetét a városban mozsárlövésökkel jelezték. A felvonulásban a város helyőrségének csapatai kivétel nélkül képviselve voltak. Mindegyik katona egy-egy lampiont tartott a kezében. A menet élén Dálnoky-Nagy Lajos slispán, Zubor Andor t. b. főjegyző és Horváth Béla dr. slispáni titkár haladt, míg a katonákat Kovács Ernő hadnagy vezette.

A Szabadság-téren a közönség egyetemes éljenzéssel fogadta a felvonulást, mely a katonazenekar Rákóczi indulójának hangjait mellett az Andrássy-tér keleti oldalán haladt a megyeház felé. A megyeház előtt az óriási tömeg megállt és a zenekar eljátszotta a Himnusz és a Wecht am Rheint. A város háza előtt szintén adott szerezadét a zenekar. Innen a tömeg átvonult az Andrássy-ut tölcső oldalára és a katonák az Atzél Péter utcán és a Szabadság-téren át tértek vissza a várba. Az ünneplő felvonulásnak még az idő is kedvezett. A nehéz fellegekkel lenyegető ég nem riasztotta el a tizezernyi lelkes hangulatu közönséget és eső valóban nem is zavarta meg a szép ünnepet. Az ünneplő hangulattól még késő este is hangos volt a város: nyilvános helyeken a közönség, a lakanyákban és kórházakban az ép és sebesült katonák ünnepeleik Lengyelország fővárosának diadalmas elfoglalását.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* Vándorfecskék. Ha a színházi közönség körében népszavazást rendeznének, a tulajdonképpeni többség valamennyi magyar színpadról örökre kitiltaná szavazatával Mérei Adóft, a megboldogult Népopera (és egyben a Zerkovitz operettek) házi szövegíróját. Ami ezerszentes sülletlen éle, a mi izléstelenség, a mi szerpítő egyértelműség és a mi eszéltársaságban használatos kiszólás elképzelhető, azt Mérei mester beleírta minden librettójába, tehát a Vándorfecskékbe is. Frász, pofa, ruglak, nem sül le a bőr: ezek a Mérei-féle tónus ma este hallható gazdag kínosában az enyhébb termékek. Az aradi társulatnál pedig, a helyett, hogy kissé megfésülték volna ezt a jótét elleni merényletet, meg is toldották egy groteszk, hosszú, özönvíz előtti számokból álló unalmas kabaréval, a melyben jobb sorsra érdemes színészek még köklör mutatványokra is kényszerülnek. Ezt a kabarét — mint azt a leghetetlenebb szerepben is kedves, művészi és izléses Várnai befejezésül nyilvánosan is kérte: — „ugy vesszük, mintha semmi sem történt volna.“ Nem is történt más, mint a Mérei Adófi jóvoltából izléstelen darabot még izléstelenebbé rendezték. A silány librettóhoz (pedig milyen szép, kedves operettet lehet írni a cirkusz színes világából) nem is tudtak hozzá kapcsolódni Zerkovitz Béla melodikus és gyorsan jó ismerőssé váló zenészművei. Ha elmondjuk, hogy Várnai még ma is nagyszerű volt, hogy Győző, Kertész és Járai, versenyezve táncoltak, hogy a szubrett-hiány már aggasztóan mutatkozik és hogy a kabaré keretében a közönséget a konzorciumos színházvezetés rejtelmeivel is megismertették, akkor a Vándorfecskék bemutatójáról minden elmondhatóval végeztünk. (+)

* Színházjegyek — ajándékba. Szokatlan módon kísérli meg Patek Béla dr. győri színházvezető a közeli színiévtáradban a közönségnek bérletekhez szoktatását. Havi bérletnél 3-3, idénybérletnél pedig 30 jegyet ad teljesen ingyen a bérletnek. Az érdekes rendszer nagyon egyszerű kezelést igényel: vesz valaki 15 jegyet az október havi előadásokra és a 15 jegy árának lefizetése ellenében 18 jegyre szóló utalványt kap. Ez a „kis“ bérlet csak ahhoz a feltételhez van kötve, hogy mind a 18 jegy még ugyanabban a hónapban felhasználandó. A „nagy“ bérletnél ez a korlátozás síges: vesz az illető 100 jegyet az idényre és a 100 jegy árának lefizetése ellenében 150 jegyre szóló utalványt kap. Vonatkozik ez a páholyokra és tödszintű jegyekre egyaránt: mindenki válógathat a premierekben, vendőjátékokban, ünnepi és vasárnapi előadásokban és a helyekben, de egy előadásra minden bérlet csak egy szálványt válthat be és nem többet. A felemelt helyezésű előadásokon — ha lesznek? — a szálványok ráfizetéssel sem érvényesek, de egyébként kivétel minden előadásban izlés szerint válógathat a bérlet.

* A színház hírei. A nyári színház utolsó hete. A jövő héten tartja a társulat az idelnyári ezen utolsó előadásait, melyből egy napot Tóth Ede örök becsű népszínműve „A falu rossza“ tölt be, az utolsó két operett pedig „A Rip van Winkle“ és a „Vig özvegy“ lesz, azután a társulat Hódmezővásárhelyen és Bérécsabán tartja előadásait, míg az új szemlélyzettel megerősödve október 1-én megkezdik a téli idényt. — Vasárnap délután 3 és fél órakor mérsékelt helyárrakkal utolsó délutáni előadásul színe kerül „A Tiszavirág“ nagy operette, a szereplők ugyanzok, mint a bemutatón előadásban voltak és este 8 órakor rendez helyárrakkal a „Vándorfecskék“ új operettnek lesz a 3-ik előadása.

* Mirza királynő, (romantikus történelmi dráma az Urániában.) A királyi udvarok magas légköréből vett finom, szinte átlátszóan tiszta és szép drámát mutatott be tegnap a színház műsora keretében. Egy darab történelem elevenedik meg előttünk a képben, a középkornak, a lovagkornak romantikája, királyi szerelemek és miniszteri árnykodások, mindmind elvonnulnak előttünk és mindezek oly szépen bele tudnak illeszkedni saját érzelmi világunkba. Egy királynő, a ki szépen, ifjan kerül a trónra, rendelkezik egy egész or-

szág felett, de a mellett a maga egész lényével igazi nő. Szerelmes, mint a többi nők, mintha gyöngvös feidisz, nem pedig korona lenne a fején. Finom, remek interpretálásban adja a film ennek a szerelemnek történetét és a mit a dráma oly gyönyörűen elmond, ép úgy adja vissza a film is, remek kiállításban, pompás fényképezéssel megalkotva. — Egy rezervista álma, szenzációs aktualitás legközelebb az Urániában. 5

* Mozifóvétel az olasz harctérről. (Az Apolló műsora.) Es-mények még nem igazoltak jobban embert, mint vezérkarunk zseniális főnökét. Hötzendorfi Conrad vezérezredest, aki már a békében minden erájával odatörekedett, hogy az olasz határt a színdarabban megerősítse. Ennek az éles előrelátásnak köszönhetjük, hogy az olasz árulás esutós kudarcot vallott. A hazatérő sebesült katonák beszélnek, hogy rendkívül érdekes az olasz harcszintér, a melynek a megismerése megerősíti még a laikusokban is azt a fókavést, hogy az olaszok, ha minden embertük is feláldozzák, nem tudnak előbbre jutni. A kinematográfia ügyességének köszönhető, hogy eredeti harctéri fölvételek nyomán alkalmunk van megismerni az olasz harcteret is, a karintiai, a tiroli határt, a Gárdató környékét és a doberdói fensiket, ahol titáni küzdelmeket vívják meg a hős katonáink. A publikum, amely ma este utolsó helyig megtöltötte az Apolló-színház nézőterét, elragadtatással gyönyörködött a fölvételekben. Szombaton kerülnek utoljára vetítésre a nagyszerű harctéri fölvételek. Szombaton egy nagyszabású detektívdráma is bemutatásra kerül az Apollóban.

Szenzációs fordulatot jósolnak a franciák.

(Mi történt a calais-i tanácskozáson?)

Távirati tudósítás

Páris, augusztus 6.

Az Action Francaise jelzi, hogy a szövetséges államfők és vezérek calais-i értekezlete szenzációs fordulatot készített elő, amely nemsokára be fog következni.

Németország új jegyzéke az Unióhoz.

Rotterdam. Washingtonból táviratozzak: Németország legközelebbi jegyzéke Amerikához azon alapul, hogy Németországnak joga van a kereskedelmi hajókat is elsülyeszteni. Németország kész minden egyes esetben kártérítést fizetni. E célból nevezzenek meg egy német és egy amerikai szakértőt és ha ezek nem tudnak megegyezni, döntsön a hágai választott bíróság.

A német buvárhajók munkája.

London. A Reuter-ügynökség jelenti: A Gribarian halászgőzöst a németek elsülyesztették. Ugyanazok a Reuter jelenti, hogy a buvárhajók a múlt héten hat angol gőzöst és kilenc halászhajót sülyesztettek el.

Olaszország amerikai kölcsönt keres.

Páris. A Havas-ügynökség jelenti: Olaszország egy ötven millió dolláros kölcsön ügyében tárgyal Newyorkban.

Sorozzák a 19 éves olaszokat.

Róma. A tizenkilenc évesek sorozását még ez évben megkezdik.

Jaurès gyilkosának büntülgye.

Páris. Jaurès meggyilkolása ügyében befejezték a vizsgálatot. Villain, a gyilkos megismételte régebbi vallomását.

Siettetik a Dardanellák ostromát.

(Gallipolinál elzárják a tengerszorosot. —

Uj offenzíva készül.)

Távirati tudósítás.

Konstantinápoly, augusztus 6.

A főhadiszállás jelenti: A kaukázusi arcvonalon jobbszárnyunk előnyomulása tovább halad. Csapataink megszállták az egész Murad völgyet és augusztus harmadikán elvették az ellenségtől üldöző csapatokkal Aleskerdet (Karahisiztól északnyugatra). A Dardanellárcvonalon augusztus harmadikáról negyedikére virradó éjjel az ellenség balszárnyunk lövészárkai előtt egy aknát felrobbantott és támadást kezdett, de veszteségei mellett visszavertük. A lövészárkok előtt az ellenség sok halottját konstatáltak. Ugyanezen éjjel tüzéségünk a jobb szárnyon egy ellenséges torpedónaszádot bombázott, eltalálta, mire torpedónaszád visszavonult. A hajó fedélzetén tűz volt látható. Sedil-Bahr mellett időközönként meg-megszakadó gyalogsági és tüzéségi tűz. Csapataink előrehaladó támadásban balszárnyon az ellenség lövészárkai irányában kétszáz méternyi területet elfoglaltak. Ellenséges aviatikusok a Sedil-Bahr melletti lagaderei kórházra bombákat dobtak, bár a vörös félhold zászló tisztán kivehető volt. A bombázás következtében négy kezelés alatt álló s beült meghalt, tíz-négy más ember megsebesült. Többi hadszíntéren nem történt jelentős esemény. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Elsülyesztett hajókkal zárják el a tengerszorosot.

Róma. A Marittima Italiana és a Puglia nevű olasz hajózási társaság öt hajót adott el Angliának: a hajók építőanyagot szállítanak az Aegei-szigetekre. Az angolok Gallipoli előtt hosszabban egymás mögött felállították az öt hajót s azután elsülyesztették azokat, hogy ily módon elzárják a tengerszorosot.

Uj offenzívát készít az entente.

Milano. A Secolonak jelenti Messinából: Egy olasz hajókapitány azt a hírt hozta, hogy a szövetségesek a Dardanelláknál nagy offenzívát készítenek elő.

Stockholm, augusztus 6. Párisból jelenti a Reuter: Az angol expedíciós csapatok földközi-tengeri főhadiszállására olasz tisztek érkeztek, hogy megbeszéljék az olasz szárazföldi és tengeri haderőknek a franciákkal és angolokkal a törökök ellen való kooperációjának módját.

Megszakad az olasz-török diplomáciai viszony.

Basel. A Baseler Nachrichten értesülése szerint az olasz konzul el-távozott Konstantinápolyból. Az olasz állampolgárok védelmét az amerikai követség vette át.

Török győzelem a Kaukázusban.

Konstantinápoly, augusztus 6. A törökök Aleskerd Karahiszárnál tízenyolc erősen el-sáncolt orosz regimentet megfutamtítottak. Az oroszok vesztesége: 200 fogoly, 680 halott és 2000 sebesült. A menekülő ellenséget üldözzük.

Bulgária a török munició átengedéséért.

(A Dardanellákat föl kell szabadítani az ostromtól. — Románia termése.)

Az Arad közlöny tudósítójától.

Bukarest, augusztus 6.

A mai bukaresti lapok a szófiai Balkanska Posta-nak ismert, azonban magyar és német sajtó által eddig csak egészen röviden publikált, vezetőhelyen közölt Bulgáriának akciójáról szóló cikkét egész terjedelmében közlik:

— Bulgária részére — írja ez a legelőkelőbb bolgár ujság, nyilvánvalóan sugalmazott soraiban — elért az a pillanat, hogy semlegességéből kilépjen. Az orosz veszély, a központi hatalmak győzelmei által megszünt és Középeurópának fontos feladata, hogy Törökországot minél erősebbé tegye és ezáltal a Dardanellák idegen kézbe jutását megakadályozza. E célból Törökországnak meg kell kapnia a részére szánt municiószállítási transzportokat. E célra két utat áll nyitva. Az egyik Szerbián, a másik Románián át vezet. Románia akármelyik pillanatban készen állhat területét e transzportok átszállítása céljából megnyitni. Ha Románia a Törökországnak szánt munició átbocsátásával megelőzné Bulgáriát, úgy ez elveszítene az egyetlen lehetőséget arra, hogy a világháború végső fázisában egy Nagy-Bulgária terveit megvalósítsa. A Szerbián át Törökországba vezető ut megnyitása az egyetlen mód arra, hogy Macedóniára jogosan reflektálhassunk. Bulgáriának ezért azonnal akcióba kell lépnie Szerbia ellen.

Meg kell fontolnunk, hogy a Szerbián át Törökországba vezető ut megnyitása Bulgária nélkül is lehetséges, amennyiben erre a központi hatalmak vagy kényszerítik Szerbiát, avagy Szerbia külön békét köt és önként megnyitja határait a Törökországnak szánt munició előtt. Es ebben igen nagy veszedelem rejlik Bulgária részére. Ezért gyorsan ki a semlegességéből és üssünk rajta a szerbeknek.

Bulgáriától várják a Balkán-akció megindítását.

Szófia. A török-bolgár tárgyalások — amelyek a dedeagácsi vasútvonal török részének mellékterületével való átengedésére vonatkoznak — kedvezően haladnak. Itteni vezető körök véleménye szerint a tárgyalások kedvező kimenetelében ma már alig lehet kételkedni. Még nincs megállapítva, hogy Törökország mily területéről mond le. Az egyik fél többet kíván valamivel, mint amennyit a másik adni óhajt, de mindkét oldalon meg van a jóakarát. Így elvesztik alapjukat azok az ellenséges reménysek, amelyeket egy keletkező bolgár-török viszályba vetettek. Minél kedvezőtlenebb a dardanellai expedíciós csapatok helyzete, annál tárgyalkozóbban tekint az entente Bulgária felé, miután belátták, hogy Bulgária katonai segítsége nélkül a dardanellai kaland kudarcba fullad.

Bulgária azonban nem gondol arra, hogy az entente számára kikaparja a tűzből a gesztenyét. Ellenkezőleg a küszöbön álló bolgár-török megegyezés az első lépés egy egész más irányú bolgár nemzeti politika aktív tevékenysége felé. Egyelőre az egész Balkán csendes, de a dolgok már érelődnek. **A Balkán egy jelzőóra vár, amely minden valószínűség szerint Bulgáriában fog először elhangzani.**

Bulgáriának be kell avatkozni a küzdelembe.

Szófia. A Kambana egy aktív bolgár miniszter nyilatkozatát közli, amely szerint mindenki tudja, hogy Bulgáriának be kell avatkoznia a háborúba a nemzet céljainak megvalósítása érdekében. Meg kell még várni néhány döntő harcra és akkor átközi a beavatkozás órája. Szófiába tegnap este a monarchia és Németország követsége előtt Varsó elfoglalása alkalmával tüntettek mellettünk.

A bolgár-szerb viszony kiélesedése.

London, augusztus 6. Londoni lapok balkáni tudósítói azt az információt küldték lapjaiknak, hogy Bulgária és Szerbia között a viszony hirtelen a legkiélesedettebb lett. Radoszlavov és Pasics között már közelinek látszott a megegyezés és Trubeckoj herceg Pétervárra való visszautazása, valamint Savinszky szófiai orosz követnek nemi tartózkodása már azt a hitet ébresztették balkáni körökben, hogy sikerült valami módját találni a megegyezésnek. Szerbia makacssága azonban odáig vitte a dolgot, hogy a Szerbia ellenes bolgár háborús-párt óriási tért hódít és nem fog Radoszlavovnak hatalmában állani a meginduló lavinát megállítani. A Macedónia felszabadítására török-vezető nemzeti komité vezet az országot és követeli a kormánytól, hogy a Szerbia elleni háború megüzentessék. A bolgár közvélemény szerbellenes hangulatát minden eszközzel szitják, míg az oroszbarát sajtó és közvélemény tehetetlenül kénytelen nézni az események hirtelen megfordulását. Ezekről az eseményekről tett Radoszlavov jelentést a királynak.

Szerbia hadserege akcióra kész.

Bukarest, augusztus 6. Hartwig Miklós özvegye Jassyn keresztül Nisból Pétervárra utazott, hogy mint a szerb vörös kereszt főnöknője új egészségügyi személyzetet és anyagot toborozzon a hadsereg számára. Hartwig Miklósné a jassyi ujságírók előtt azt mondta, hogy a szerb hadvezetőség kérésére utazik Pétervárra, mert a szerb hadsereg új akció előtt áll.

Románia nem áll az entente mellé.

Köln. Az olasz lapoknak azon híradásával szemben, hogy Románia hadüzenete a központi hatalmaknak küszöbön áll, a „Kölnischer Zeitung” román részről, még pedig olyan helyről, amely a román kormány szándékával tisztában van, úgy értesül, hogy es a híresztelés

is csak azok közé a hangnemek közé tartozik, amelyekkel Franciaország és Olaszország közvéleményét akarják feléltékníteni. A mostani helyzetben Románia beavatkozása a négyesszövetség oldalán még inkább kívánatos, mint valaha.

Románia rekordtermése.

Kopenhága. A Timesnek jelentik Bukarestből, hogy Németország nem óhajtja Románia egész idejének rekordtermését átvenni, hanem a többi átvenni szándékozó állam részéről nem elegendők a román vagonok.

Új munició megy a balkánon.

Milano, augusztus 6. A Secolo-nak jeleztek Londonból: Egy hivatalos jellegű román hír szerint Románia elhatározta, hogy nem engedti át a Törökország részére szánt municiót. Ezzel szemben más telegrammok azonban azt mondják, hogy Törökország sok municiót kapott, miután pazarul bírálták a közérrel a utóbbi napok során. Kérdés, hogy honnan szerezték a municiót, ha nem Németországból Románián keresztül?

Egyidejű hírek szerint a Mustafa bas dedeagácsi vasútra vonatkozó török-bolgár megállapodás hírére nem erősítik meg, de nem is cáfolják, hogy ebben a kérdésben teljes bizonytalanság. Egy legújabb szófiai távira szerint Trácián keresztül sok nehéz ágyút szállítanak a Dardanellák felé.

A Secolo újabb kommentárokkal kíséri a londoni jelentéseket és kétségbeesetten nyomoz az után, vajon honnan szerzhetik Törökország friss municiót és ágyút?

Carp Péter Bessarábia felszabadításáért.

Bukarest, augusztus 6. Carp Péter eibanosti nyaralását félbeszakította és hirtelen visszatért Bukarestbe. Azt hiszik, hogy a németbarát pártvezére föl akarja használni az orosz vereségeket és agitációt kezd Bessarábia felszabadítása érdekében.

Oroszország át akar vonulni Románián?

Milano. Az itteni lapok azt híresztelik, hogy Oroszország Románián keresztül fog masírozni, s úgy lép összeköttetésbe a szerbekkel és olaszokkal.

VÁROS ÉS MEGYE

Folytatólagos sorrendje az Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottsága által 1910. évi augusztus 11-én délután 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésében tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak. 5. A tanács előterjesztése a léghűtővel kapcsolatos költségeknek fedezése tárgyában. 6. A tanács jelentése a hatósági mérésrészek körül felmerült veszteségről. 7. A tanács betérjeszti Rosenthal H. utóda budapesti céggel kötött szerződést jóváhagyás végett. 8. Matiuschek I. és fia költséghárónak kérelme az egységárok felszámolása iránt. 9. A tiszti ügyészség betérjeszti a Katily Mladinnal kötött földhasználati szerződést jóváhagyás végett. 10. Tóth Istvánnak kérelme használatának meghosszabbítása iránt. 11. Orga György és testvérei kérelme használatának meghosszabbítása iránt. 12. Dokmanov Dusanné kérelme használatának meghosszabbítása iránt. 13. A m. kir. miniszterelnök az élelmezés javítása tárgyában hozzánk intézett leírata. 14. Az aradi állami tanítóképző intézet igazgatójának kérelme földhasználati szerződésének meghosszabbítása tárgyában. 15. A tanács előterjesztése az Aradon létesítendő repülőtér tárgyában. 16. A tanács előterjesztése a város tűzoltójának felfürészése tárgyában. 17. A m. kir. belügyminiszter leírata a Kasza- és Borona-utca burkolása tárgyában.

Aradi tűzerőhadnagy naplója.

(Katonatemetés. — A fiatal zászlós halála. — A bevehetetlen Krn.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 6.

Sch. Béla dr. aradi ügyvéd, aki tűzerőhadnagyi rangban harcol jelenleg az orosz hadseregben, néhány nap előtt igen vonzó és érdekes feljegyzéseket juttatott el az Aradi Közlönyhöz. Az orosz harctéri feljegyzések nagy érdeklődéssel találkoztak és sok eddig ismeretlen eseményt tártak fel a határainkon folytatott harcoknak. Sch. Béla dr. most újabb részleteket küldött nekünk harctéri írásából. Meghatóan szép folytatása az az előzőleg már az Aradi Közlönyben megjelent harctéri naplónak.

„Részvétlenség Laibachban.”

Május végén foglaltunk állást a Mrzli vrhon. Az oroszok amint az Aufmarschot befejezték, nagy vehemenciával támadtak. Az első támadás alkalmával egynehány embert veszítettünk s ötögünk fiatal zászlósa is megsebesült. Sch. H. két srápnell golyót kapott, egyet a combjába, másikat a vállába. Könnyű sebesülés volt, minthogy azonban lábát használni nem tudta, hordágyon vitték a Sanitäts-Anstalt-hoz, innen pedig vasúton Laibachba. Jókedvű volt, mosolyogva köszönt el tőlünk: „A viszontlátásra!”

Egy hét múlva szükséges holmik bevásárlása végett Laibachba utazom. Egyben meglátogatom sebesült bajtársunkat. Kórházról kórházra utasítanak, míg végre megtalálom a gymnasium sebesültápolás céljaira berendezett épületében. Utbaigazítást kérek.

— Sch. H. tűzerő zászlós tegnap meghalt! Künn fekszik a halottas kamrában. Eppen jókor tetszik jönni, délután lesz a temetése. Szülei bejelentették érkezésüket.

Lehetetlen. Sch. H. könnyen volt megsebesülve. Alkalmasint tévedés van a személyazonosság körül.

— Tessék személyesen meggyőződni. Legjobb lesz a halottat megnézni.

Kimegyünk a kamrába. Megdöbbentem. Ugy volt, mint mondotta. Orvosi megállapítás szerint a halál oka elvérzés következtében beállott szivgyengeség. Le kellett szegyezni a szomorú tény; két nyomorult srápnellgolyó kioltott egy viruló életet. Leterített egy leányarcu 19 esztendőes ifjút, akit mindannyian felette szerettünk, akin sokat eltréfáltunk, mert nem ivott, mert nem dohányzott, mert a nőket csak hírből ismerte. Mosolyogva távozott, a „viszontlátásra”, s most itt feküdt a tágas kamra közepén, mint egy árva, mint egy senki fia, kinek nincsen hozzátartozója.

Délután megérkezett egy feleő-ausztriai városkából özvegy édes anyja, két leánytestvére, két 16—17 esztendőes szőke szépség. Ugyanaz az arc, mint bátyjuké. Most oly megrázó pillanatokat éltem át, mit nem felejték el soha. A két testvér számtalanszor összecsókolta, sokszor meg sokszor átölelte a drága halottat, nevével szólították, szivtépően zokogtak. És az özvegy édes anyja, a majd 60 esztendőes özvegy csavarodott bajú öreg néni, az nem sírt, az nem könyezett, nem jajveszékelt; csak nézett, nézett maga elé, a halottra, leányaira, míg szívé a legnagyobb fájdalom marcangolta. Fejülemelkedett minden földi nyomorúságon, megértette, hogy olyan historiai időköt élünk, olyan magasztos célokért küzdünk, amikor az emberi élet nem a néma megadással kell viselnünk sorsunkat. Leányait

vigasztalta: „Mein Sohn ist für das Vaterland gefallen, er hat nur seine Pflicht gethan.“ Ilyen anyáról csak a klasszikusoknál olvasunk.

A legnagyobb közöny és részvétlenség mellett történt a beszentelés, úgy, hogy a hozsátartozók az utolsó pillanatban elhatározták, hogy haza viszik a halottat. Talán vagyoni erejük megfeszítése árán. Kivittük a pályaudvarra. Szomorubb menetet ennél sohasem láttam. Egy félszakasz népfelkelő egy hadnagy vezetése mellett a halottas kocsit elvitték, kikről meglátszott, hogy mindennap ugyanezt csinálják, utána az anya, testvérei és senki. Az utcákon, a pályaudvaron temérdek ember járt-kelt, ácsorgott, de senkinek sem jutott eszébe egy pillanatra megállni, érdeklődni, kiroi van szó, milyen körülmények között halt meg. Ekkor köny csillant meg az öreg asszony szemében s az az anya, akit nem indított sokogásra halott fiának megpillantása, könyezett s anyai részvétlenség láttára.

Emberek! Ne legyetek kösznyősek, ha katona temetést láttok! Ne legyetek kösznyősek, ha sebesült harcosok csoportja vonul el mellettetek! Álljatok meg egy pillanatra, vegyétok le a kalapot. Álljatok meg egy kisé és kérdezzétek meg, miket éltek át? Adjátok meg e csekély elismerést azoknak, kik értetek haltak meg, akik értetek küzdöttek, mert ők ezt megérdemlik s mert felényire csökken a fájdalom, ha mások részvéte kíséri, mert kétszer akkora az öröm az elért siker felett, ha mások is tudomást szereznek arról.

Krn.

A milyen nehéz ezt a három mássalhangzóból álló nevet a magyarok kimondani, olyan nehéz a taljánok onnan bennünket kiszorítani. Azért hát azt mondja a magyar tűzerő, meg baka: „Megyek a Körre.”

A valóságban pedig egy nagy sziklás hegység a Krn az Isonzo völgy mentén. Taktikai szempontból nagyon fontos, mert Flitschet védi. Több hegyescsúsból s plateau-ból áll, melyek mind magasabbak 2000 méternél. Légvonalban nem több 6—7 kilométernél, míg azonban egyik csúsról a másikra ér az ember, beletelik 4—5 óra. Rideg, barátságatlan karszt terrain. A sziklák között több száz méter hosszúságú hómezők lapulnak meg. Nem jut oda napsugár soha. Az örökös köd, hó, jég, eső hazája. Ritkán volt eddig néhány verőfényes napunk, ilyenkor csodás kilátás nyílik. Triestet s a tengert lehet látni.

Ezen a hegyen vonulnak lövészárkaink, itt vannak ágyuállásaink. Mit szenvedtek e helyütt különösen az első időkben csapataink, az felül minden képzelést. Keskeny hegyi utakon kellett előre haladnunk, szikláról-sziklára ugrálnunk, miközben számos lovunk zuhant a mélybe. Sok gondot okozott a hadvezetésnek az előretolt csapatok élelmezése, mert ezeket a csapatokat lovakkal megközelíteni lehetetlen volt. Összevárosították a környező falvakban a parasztoktól az összes szánokat és hátikosarakat. Tráger Abteilungokat szerveztek, melyek mindgyike több száz emberből állott. Ezek azután részben szánokon, részben hátukon kosarakban cipelték fel a kenyeret, meg a muniációt csapatainknak. Heteken keresztül legényeink hideg konzervet ettek s hóvizet ittak. Hála derék pionérjeinknek s munkásainknak, kik rengeteg fáradtsággal, robbantással, most már oly kitűnő utat vágják a sziklákba, mely másfél méter széles, úgy, hogy a közlekedés lebonyolítása az egész vonalon Tragdierekkel történik.

Ki gondolta volna, hogy Julius, augusztus havában kályhák mellett fogunk melegedni.

Pedig így van, akármilyen hihetetlennek látszik a dolog. Apró sátorkályhák állanak rendelkezésünkre. A Krn csoport azonkívül külön Zubusset is kap, szalonnát, szardiniát, sajtot, bort, teát, úgy, hogy az élelmezés most kitűnő. Nemcsak az ellenséggel, hanem az időjárással is fel kell venni a harcot.

Dacára a jó élelmezésnek, a bakának sohasem elég. Teznep láttam, amint bosnyákok óvatosan turkáltak a hóban. Kíváncsiságból közel megyek. Egy levágott ökörfej kandikál ki a hóréteg alól. Nyolcan-tizen neki esnek, mindegyik levág belőle egy darabkát, nyáron megsütik s ez jobban ízlik nekik, mint a legfinomabb menage. Jégveremnek használták a hóréteget.

Csapatainkat időnként felváltják a Krn hegyen s aki keresztül lépi azt a keskeny sziklaszorost, mely felvezet a plateaura, annak le kellett számolni az élettét. A lövészárkok helyenként 50—100 méterre vannak közel az ellenséghez, gyakran léposöztes formában. Az ember lábát megveti egy kiálló sziklasorban s hátát neki dűlleszti a sziklafalnak, mint egy lelancolt Prometheus. Itt csak támadást visszaverni, vagy meghalni lehet, tertium non datur.

Az oroszok hamar felismerték a hegy-csoport fontosságát s mondhatni a háboru eleje óta állandó ágyutűz alatt tartják s ugyszólván napról-napra támadják. Nem volt itt eddig egy nyugodt nap. Minden talpalatnyi terület vérről van megszentelve. Volt rá eset, hogy 4—500 holttest hevert állásaink előtt. Itt küzdöttek a vitéz nagyváradi magyar-román bakák 4—5-szörös túlerővel szemben, itt harcoltak a derék horvátok, itt verték le a kődarabokkal s vakmerő bosnyákok a csuszó-mászó alpinokat. Sziklánál szilárdabban állanak ők itt a mai napon is, mint két hónappal ezelőtt. Hála és csodálat illeti őket.

Napokban elfogott alpinistát mondotta, hogy rendes sorkatonaság váltotta fel szétvert zászlóaljait s ha nekik nem sikerült a Krn elfoglalása, akkor az sohasem lesz a taljánoké. A rendes milie bataillonoktól nincs mit félni!

TANÜGY.

(—) Pályázat ipari szakiskola ösztöndíjra. Az aradi kereskedelmi és iparkamara pályázatot hirdet az aradi m. kir. állami ipari szakiskola tanuló részére 1915—1916. tanévre kiadandó két, egyenként 275 koronás szakiskolai ösztöndíjra. Pályázhatnak az ösztöndíjra a kamara kerületében (Arad, Csanád-, Békés- és Hunvadás vármegyék területén) illetőséggel bíró szegénysorsú ifjak és pedig elsősorban iparosoknak vagy kereskedőknek gyermekei, kik az aradi m. kir. állami fa- és fémipari szakiskola bármely osztályából legalább jó tanulási eredményt képesek felmutatni. Különös méltánylást érdemlő esetben és kivételesen az ösztöndíj kiadható az iskola első évfolyamába felveendő olyan ifjaknak is, akik a közép-, vagy polgári iskola 2. osztályát, vagy 6. elemi osztályt jó eredménnyel végeztek. A pályázók okmányokkal tartoznak igazolni, hogy az általános feltételeknek megfelelnek. A kérvényhez csatolandó a szakiskolai (iskolai) születési, illetőségi és a szülők vagyontalanságáról szóló bizonyítvány. A pályázati kérvények tolyó évi augusztus hó 25. ig az aradi kereskedelmi és iparkamarához nyújtandók be. A kamara az ösztöndíjakat a szakiskola igazgatóságával egyetértéssel adja ki. Az ösztöndíjat az adományozottaknak, a kamara által átutalt összegből 11 havi előleges részleiben a szakiskola igazgatósága utalványozza ki. Az ösztöndíjas állandó jó előmenetel feltétele mellett az ösztöndíjat szakiskolai tanulmányainak befejezéséig élvezi, de a kamara jogosult a szakiskola igazgatóságának előterjesztésére a kelendő eredményt, vagy jó magaviseletet nem tenesítő növendéktől azt évközben is bármikor megvonni.

Katasztrófa fenyegeti az orosz visszavonulást.

(Mackensen közelebb áll Breszt-Litovszkhoz, mint az oroszok. — A pétervári vasut veszedelme. — Minden várat feladnak az oroszok?)

Távirati tudósítás.

Budapest—Bécs—Berlin—Páris, augusztus 6.

A párisi sajtó aggodalommal állapítja meg, hogy az orosz visszavonulási vonal Breszt-Litovszk felé fenyegetve van. Mackensen közelebb áll Breszt-Litovszkhoz, mint az oroszok.

Aggasztó a visszavonuló oroszok helyzete.

A B. Z. am Mittag jelenti a főhadiszállásról: Az oroszok visszavonulása a Wieprz mögé nehéznek látszik, mert a szövetségesek a Visztula és Bug között egyre hevesebben nyomulnak utánuk. Az orosz ellenállás naponta gyengül, foglyaink száma naponta nő.

Minden várat feladnak az oroszok?

Novogeorgievsket nem védik.

Kopenhága, augusztus 6. A Rjecs felhívja a közvélemény figyelmét arra, hogy készüljön Novogeorgievsk feladására. A cikk kifejti, hogy Novogeorgievsk feladása stratégiai szempontból szükséges azért, hogy az ellenséget még jobban beengedjék az országba. A közönség ne várjon nagy küzdelmet Novogeorgievsk körül és hogy tényleg nem lesz nagy harc ott, azt mutatja az is, hogy a nehéz tüzérséget már elszállították a vártól.

Kowno nem állhat ellen ostrom-ágyúknak.

Kopenhága, augusztus 6. Londonból jelentik a Politiken-nek: Az összes lapok szentpétervári levelezői az orosz hadsereg helyzetét egyértelműen igen súlyosnak ítélik. Attól tartanak, hogy a közvetlenül Kowno vára alatt álló német hadsereg, mint hogy Varsó és Ivangorod esetei, teljes erővel erre az erődítményre fogja vetni magát, de ennek tornyai és várai egyáltalán nem lesznek képesek az osztrák-magyar harminc és feles és a német negyvenkettes mozsarak tüzeinek ellentámasztani. Ha pedig sikerül a szövetségesek seregeinek ezt a várat is elfoglalni és a Njemen keleti partjára átlépni, mielőtt az orosz sereg visszavonulását befejezte, úgy ez feltétlenül katasztrófára vezet. Annál is inkább, mert Below tábornok igen nagy lovascsapatok felett rendelkezik. A vezény nagyságának tudatában Nikolajevics nagyherceg Breszt-Litovszkban majdnem összes rendelkezésre álló lovasságát északra küldötte, hogy Below terveit megakadályozza.

Riga erődjeit levegőbe röpítik.

Berlin. Riga várának parancsnoka parancsot kapott, hogy ha az ellenség az erődítményeket elfoglalja, a katonai épületeket röpítse légből a várost gyujtsa fel. Nikolajevics nagyherceg nemrég Rigában és Kownóban volt inspicálni. Hír szerint a rigai várparancsnoknak megparancsolta, hogy az erő-

Páris. Francia katonai kritikusok azt írják, hogy a Varsó terében álló oroszok helyzete aggasztó, mert a németek megvalósították az oroszok szárnyainak veszélyeztetését. Lengyelország utai alkalmatlanságok ilyen hatalmas visszavonulás céljaira, a visszavonulást torlódás nélkül végrehajtani szinte lehetetlen.

Bern. A Berner Bundban azt írja Stegeman katonai szakértő, hogy ha az oroszok meg is menekülhetnek esetleg az átkarolás veszedelmétől, kétséges, hogy visszavonulásukból nem a tömegek hanyatthomlok visszavonulása lesz-e.

dítményeket feltétlenül tartsa a legvégsőkig. Az orosz kormány ügynökei a balti tartományokban frantirör-bandákat akarnak szervezni.

Vilnát, Grodnót, Bialostokot kiüritik.

Páris, augusztus 6. A Temps pétervári tudósítója táviratozza lapjának, hogy Nikolajevics Miklós nagyherceg elrendelte Vilna, Kowno, Grodnó és Bialostok teljes kiüritését. A kórházakat, fogházakat és iskolákat már előbb elszállították. A hivatalnoki kar is elhagyta a városokat, csak redukált rendőrség maradt ott. A kiüritést a lapok utján közölték a lakossággal, azzal a megjegyzéssel, hogy biztonsági óvintézkedésekről van szó, miután az ellenség a Bug-vonalat elfoglalással fenyegeti s rövidesen eléri a városokat.

A diadalmas német haderő.

London. A Times varsói tudósítója a múlt pénteken tizenhat órás automobilutaztatást az északi orosz sereg frontján. Szerinte a helyzet ott pillanatnyilag jó, de mindegyik tiszt, kivel csak beszélt, beismerte, hogy veszedelmes fejleményektől kell tartani. Azt hiszik, hogy a németek elhatározták, hogy Vyszkovon keresztül Vangynig nyomulnak előre, hogy a varsói pétervári vasutvonalat elvágják. Az oroszok számítása szerint a német sereg ezen a részen 131 aktív és 18 tartalékszászlóaljából áll. A németeknek nagyszámu, páratlanul nagykaliberű ágyúik vannak rengeteg munióval. Az utolsó rohamnál ezen a fronton a németek 150 ágyút koncentráltak egy pozíció ellen, úgy, hogy valamennyi lövészárkot és azoknak védőt valósággal elsöpörték. A németek így előrenyomulhattak egészen közel Vyszkovhoz (a varsói-pétervári vonalon). Az oroszok egy ellentámadása mégis visszaverte őket (?) Az oroszok azt hiszik, hogy a háboruban csak az ágyú és a munió fog dönteni.

Az orosz hadsereg munióhiánya.

Krisztiania, augusztus 6. Az Aftenposten írja: a „Times”-nek jelenti Varsóból: Varsó elestének jelentőségét rendkívül emeli az a körülmény, hogy az oroszok épen Varsó városában hónapok óta rendkívül forszírozták

a muniógyárak szaporítását és ezen a téren már oly nagy eredményt értek el, hogy Varsóban nem kevesebb, mint száz ezer ember dolgozott löszerek előállításán a részben átalakított gyárakban. A jelenlegi nagy munióhiány közepette ezt a veszteséget az orosz hadsereg felette súlyosan fogja érezni.

Stockholm. A Dagblad jelenti Pétervárról: Számos muniógyárat a rendőrség őriz. A дума megnyitásokkor a sztrájkoló munkásokat katonai szolgálatra hívták be, azonnal a frontra küldték őket.

Pétervár. A Ruszkij Invalid írja: A дума a cárhoz kérelmet terjeszt elő, amelyben kéri a nép nevében, hogy azokat, akik okozói a munióhiánynak, szigorúan büntessék meg.

Varsó utolsó orosz napjai.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: Egy Varsóból érkezett tiszt elmondott, hogy a városban csupán az amerikai és norvég konzulok maradtak. Ügynökök azt híresztelték Varsóban, hogy a németek lándzsára tűzik a gyermekeket és a sebesülteket egyonkinozzák, a civil lakosságot pedig a templom előtt egyonlövik. Ezt a hallatlan hazugságot falragaszokon is nyilvánosságra hozták.

München. Varsóból jelenti, hogy ott a legutóbbi napokban sok lengyel tartóztattak le amiatt, mert nem akartak belépni az orosz-lengyel légióba. A lengyeleket, akiket felségárulással vádolnak, Pétervárra hurcolták.

Bécs. A sajtóhadiszállásról jelentik: A tegnapi nap hatalmas eseményéről. Varsó bevételéről eddig csak a szóinkar jelentés érkezett meg, hogy Lipót bajor herceg serege elfoglalta a lengyel fővárost. Hetek óta minden jel arra mutatott, hogy Varsó föladását az oroszok elhatározták és előkészítették. Hírek érkeztek ide arról, hogy az utolsó két hétben Varsón át szakadatlanul vonul át a trón, egészségügyi, munióos oszlopok végtelen sora. Jöttek hírek arról is, hogy a karaván látásra Varsóban állandóan fokozódott a pánik. Varsó utcai rendőrökkel és katonákkal voltak tömve. A főközlekedési vonalakat a polgári lakosság elől elzárták. A boltokat egymásután zárták be. Engalitsev fő kormányzó eserde mindinkább szigorú lett. Számos halálos ítéletet hoztak. A gondok és remények között ingadozó lengyelek minden pillanatban várták a németek bevonulását. Számos titkos gyűlést tartottak, de a nyilvános helyiségekben a polgárság egyáltalán nem mutatkozott. Rendőri felügyelet mellett sok rablás is történt. Az oclrana megpróbált frantiröröket toborozni, akiknek a bevonuló német csapatokra kellett volna a házból lönni. Az oroszok azt a tervet, hogy Varsót kivonulásuk előtt elpusztítják, már régen föladták. Az utolsó napokban falragaszok jelentek meg, a melyek azt adták tudtul, hogy Varsó kiürítése esetében a villamos műveket nem robbantják föl. A városnak az oroszok által való kiürítése senkit sem lepett meg. Vezető politikai körökből származó hírek szerint Varsó eleste az egész lengyeltség magatartására különös hatással lesz.

Az ARADI KOZLONY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 257
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— — — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— — — — — 151
Nyomda	— — — — — 151

H I R E K. LEGUJABB.

Erkezett reggel 3 órakor.
(Táviróda, cenzurálva.)

Páris. Poincaré köztársasági elnök a hadizenet évfordulóján üzenettel fordult a francia kamarához és szenátushoz. Az elnök üzenete ezeket mondja:

— Tizenkét hónap előtt szent egy-séget kötöttem lelkére az országnak, mert ez a föltétele a győzelemnek. Ha Németország arra számít, hogy idővel megbontja egyetértésünket, akkor épenugy csalódnék, mint az el-mult esztendőben, amikor elvakult-ságában azt hitte Németország, hogy Franciaország könnyelmű, állhatatlan és képtelen a kitartásra. Népünk, had-seregünk nem engedi nyugtalanítani magát a hazug hírektől (?) amelyek a homályban a gyenge lelkeket aggasztani igyekeznek, sem az ellenséges manifesztumok lármás pacifista ki-jelentéseitől. A köztársaság kizárólag olyan békét fogadhat el, amely Európa biztonságát garantálja nekünk, meg-engedi nekünk, hogy lélegezhessünk, éljünk, dolgozzunk, szétdarabolt ha-zánkat ismét helyreállítja és hatásosan oltalmaz meg minket a germán am-bíciók támadó lökéseitől.

Berlin. Varsó elfoglalása az egész Balkán-félszigeten nagy hatást tett. Különösen leverte a hangulat Nisben, ahol már ugye erős kedvet-lenség mutatkozott az orosz kormány ellen. A szerb tisztikar rendkívül fel van háborodva az oroszok ellen, akik kiharcolták Durrazóból Szerbiát. Oroszország katonai kudarcai nem maradnak hatás nélkül Szerbiában.

Budapest. A Bud. Tud. jelenti: A hadsereg főparancsnokság egészség-ügyi okokból augusztus és szeptem-ber hónapokra eltiltotta az elesett, vagy betegség és sebesülés követke-ztében meghalt katonák holttestének exhumálását és szállítását.

London. Az angol munició mi-niszterium titkára egy politikai gyü-lésen kijelentette, hogy tudja: mennyi gránátot gyárt naponta a monarchia és Németország. „Ez a mennyiség oly óriási — mondotta — hogy az ember kélegzete eláll, ha hallja.”

Köln. A *Kölnische Zeitung* közli, hogy az olasz lapok igyekeznek leto-kozni Varsó és Ivangorod elesetének jelentőségét. A *Corriere della Sera* azt írja, hogy Varsót önként üritették ki az oroszok, akik ugyanezt fogják tenni Rigával.

Berlin. A német lapok hadi-tudósítói jelentik, hogy az oroszok üldözése Varsón és Ivangorodon túl nagy energiával tovább folyik.

Hamburg. A német seregek a me-nekülésszerűen visszavonuló oroszokat Riga—Dünaburg—Vilna felé üldözik. A *Morningpost* haditudósítója jelenti, hogy Rigából a polgári lakosság elszál-lítása már néhány nap óta tart. A gyanus elemeket Oroszország belsejébe viszik. A rigai bankok készleteit már elvitték.

Stockholm. Az oroszok galíciai frontja az északi események követ-keztében alig lesz tartható. Brodyből már Rovnoba helyezték át az orosz birodalmi bank fiókját. Galiciára most már egyáltalán nem teljesít fizetéseket (még a megszállva tartott részekre sem) a pétervári birodalmi bank.

London. A *Times* pétervári érte-sülése szerint a дума 345 szó-többséggel elhatározta, hogy a mu-ni- és hadseregfelszerelési hiány bűnösei ellen megindítják az eljá-rást. A bűnösök közt van Szuchom-linov volt hadügyminiszter is.

Páris. A *Temps* XV. Bnadedek pápa bé-kére felhívó levelével foglalkozva ezeket írja:

— A szövetségesek egy pillanatra sem szüntek meg azt hirdetni, hogy föl uton nem akarnak megállni. A négyes entente megingat-hatatlan elhatározása, hogy Németországtól nem engednek békét diktálni maguknak, ha-nem önmaguk akarnak igazságos békét (?) diktálni, bármi legyen is ennek az ára. Ha a földrepiport ellenség békéért könyörög (III), akkor meg fogjuk hallgatni. Addig minden köz-vetítő és alkusz jól teszi, ha otthon marad.

Nem adnak el gabonát a magánosoknak.

(Bajok a maximális árak körül.)

Az Aradi Közlöny tájékoztatója.

Arad, augusztus 6.

Ma igen élénk és jól látogatott volt az aradi gabona piac, a melyre a vármegye köz-önsége igen tekintélyes gabona kvantumokat szállított be. A Haditermény Részvénytársaság ugyan azt jelentette ki hivatalos közmunké-jében, hogy most már rendbe jött és az ad-minisztráció akadálytalanul működik, mégis igen sok elintézetlen olyan kérdés van, a mi az eladónak és a vásárlónak egyaránt meg-nehezíti az üzlet lebonyolítását.

Megjelent egy kormányrendelet, a mely meg-engedi, hogy a malmok gabonát vásároljanak. Ezzel szemben van egy másik kormányrendelet, a mely ugy intézkedik, hogy a termelő a gabonáját csak saját törvényhatósága terü-letén adhatja el. A gazdaközönség ezt szem-előtt tartva, tartózkodik az aradi piactól, mert az reája nézve idegen törvényhatóság ter-ülete.

Aradvármegye felirt a földmivelésügyi miniszterhez és kérte, hogy a gazdáknak, mint Arad város közönségének fontos érdekéből engedje meg a miniszter, hogy a vár-megyéből Aradra legyen hozható a gabona. A rendőrség a kereskedelmi és iparkamarához fordult kérdéssel, vajon intézkedett-e a minisz-ter az aradi piac szabaddá tételéről, de ott nem tudtak ilyenről.

Rendőri beavatkozás történt a miatt is, hogy ismét olyan állapotok vannak egy minisz-teri rendelet következtében, mint amikor a ten-geri maximális árát állapították meg és a rekviráló központ drágábban vásárolhatott, mint a maximális árát respektálni tartozó ma-gán fél.

A kormány a gabona 40 koronás maxi-mális árának terminusát tíz nappal meghosz-szabbította. Csakhogy ez a rendelet a Hadi-teremény Részvénytársaságnak ad jogot 40 ko-ronáért vásárolni, míg aki saját szükségletére akar vásárolni, az már 39 koronáért, illetve a tíz naponként esökkenő árnál többet nem adhat buzáért. A termelő természetesen ilyenképen csak a Haditermény Részvénytársaságnak adja

el a buzáját, mert ez többet fizet érte. A ka-marához intézett a rendőrség kérdést, miképen értelmezendő a miniszteri rendelet és nem kap-hatott más feleletet, mint azt, hogy csak a Részvénytársaság javára magyarázandó a ren-delet.

A törvényhatóságok kötelessége lenne a kormánytól eljárni eme súlyos anomáliák meg-szüntetése céljából.

— A trónörökös pár a fővárosban. Bu-dapestről jelentik: Károly Ferenc József főherceg trónörökös és felesége, Zita főher-cegnő holnap délelőtt 11 óra 50 perckor érke-znek meg a keleti pályaudvaron Budapestre. A trónörökös pár a keleti pályaudvarról a Ri-kócsy-uton, Kossuth Lajos-utcán, Erzsébet-hídon, Döbrentei-téren, Döbrentei-utcán, Lánchid-utcán s az Albrecht-uton fog a királyi várba hajtatni. A megérkezés és bevonulás alkalmával Boda Dezső dr. főkapitány intézke-dett, hogy husz szakaszba beosztott díszruhás rendőrlegénység vonuljon ki. A rendőrök 11 órakor már elhelyezkednek és fél 12 órakor az utvonalat elzárják a közlekedés elől. Bár hivatalos fogadtatás nincs, a fogadásra kijelölt személyiségek díszmagyarban és feketében fog-nak megjelenni a keleti pályaudvaron.

— Kitüntették a trónörökös vezérkar tisztjét. A király az ellenség-gel szemben ki-tűnő szolgálatuk elismerésül: Ottubay Károly vezérkari századosnak öfelsége kat. irodájánál, beosztva Károly Ferenc József főherceg vezér-őrnagy ur ő os. és kir. fenségséhez a 3. osztályu katonai érdemkeresetet a hadiékítmény-nyel adományozta.

— Három város megjósolt elfoglalása. Néhány hét előtt megirtuk, hogy az északi harctéren megjövendölték Przemysl, Lemberg és Varsó elfoglalásának napját. A jövendölés híre eljutott Aradra és arról sokat beszéltek, sokat hozzá is toldottak. Ugy, ahogy megir-tuk volt, a jövendölés Varsóra nem vált be és ennél érdekesebb, hogy épen most messze északról kapunk hírt arról, hogy közlemé-nyünkbe több tévedés került. Aradon a szó-beszéd elfordította és kiszéleszte az esetet és a valóóság más, mint hallomás után irtuk volt. Nem Bukovinában, nem Pflauser-Baltin hadseregé-nél történt, hanem főn Lengyelországban és nem is tisztel, hanem egy köztűzérről. A tü-zérkatoná, aki a spiritizmusnak hive és maga is gyakran esik trance be. Ilyen trance álla-potban még kora tava-szal megmondta, hogy Przemysl június 3-án, Lemberg június 22-én újra a miénk lesz. Június 22-ikén este azután az orosz lengyelországi lövészárók-ban a tiszti fedezékben szóba került Lem-berg és a tisztek konstataáltak, hogy a tüzer jövendölése nem vált be. „Ámbár — mondta az egyik tiszt — még nincsen éjjél és addig a miénk lehet újra Lemberg.” De még éjjél előtt örömtől sugárzó arccal jelentette a tele-fonkezelő altiszt, hogy megjött a hír: csapa-taink bevonultak Lembergbe. Előhívták a köz-tűzért és megkérdezték, tudna-e valami to-vábbit jövendőlni. Akkor már hosszú ideje lövészárók-harcot, álló harcot folytattak len-gyelországi csapataink.

— Julius 21-én kimegyünk a lövészárók-ból — mondta a jóstehetségű köztűzer — Ju-lius 21 és augusztus 4. között pedig miénk lesz Varsó. Augusztus 4-én megkezdődnek a külön béketárgyalások és december 2-án megkötik a békét.

Ez volt minden sallangos cífraság nélkül a tüzer jóslata, amelyhez nem volt köze aradi tisztnek, de amely ugy látszik Varsóra vonat-kozáon is bevált: mert augusztus 4-én éjjel

már Varsó erődjeiben voltak csak utunk. Most azután csak az lenne kívánatos, hogy a jóslat utolsó része is valóra váljon.

— Egy család három halottja. A következő meghatározó gyászjelentést kaptuk: Sok fájdalommal keveset lehet mondani. A hatalmas Isten előtt meghajolva, szenvedésekben meg erősödve, tudatjuk szívünk fájdalmát kedves halottaink fölött. Gyermeki életünk második nagy megpróbáltatását mérte ránk az Isten. Rövid másfél évre édes jó anyánk halála után *Kamenyitzky Benedek* a mi drága jó édesapánk 76 éves korában, 1915. év augusztus hó 4-én este fél 7 órakor Hidvégen elhunyt, sok súlyos betegség után abban a tiszta lelki nyugalomban, mely az utolsó kenet kegyelmében őt jószágos Püspök Atyánk kezeiből megvigasztalta. A bányász élet nehéz hivatás volt az övé. Tiszta lelke, munkás élete, ragyogóan szép jellege s a gyönyörű kötelességre felkészítés igaz érdemeiért már e földön megjutalmazta őt Isten az emberek szeretetével. Szép lelkét visszaadjuk a jó Istennek. Testi részzeit a róm. kat. egyház szertartásai szerint Hidvégen beszentelve, szülőfalunkba Köpecre szállítjuk s ott augusztus hó 6-án (pénteken) d. u. 4 órakor temettük áldott lelkű édesanyánk mellé. Siratjuk őket, mert nem pótolja az ők szeretetét semmi. Siratjuk őket harctéren levő katonái helyett is, kik a drága halottat el sem kísérhetik utolsó néma útján. A jó édesapát halálos ágyán érte a szomorú hír, hogy fia, ami kis katonai testvérünk, az életerős, vidám, bátor, hős, kedves gyermek *Zoltán* budapesti m. kir. pénzügyőr, a 37. ezs. 16. századnak lelkes, vitéz katonája 21 éves korában, 1915. év július 23-án az olasz harctéren a Krn-i csatában tején ágyugolyótól találva elcsúszott. Egy hős, bátor, igaz katonával kevesebb. A fiatal élet megszünt. Teste idegen földben porlad, de szebb halált nem adhatott Isten neki. A kedves gyermek álma legyen esendes ott a virágos közös sírban, hová fájó szívvel száll a gondolatunk. Harmadik halottunk Nagy Gyula birtokos, a 24. honvéd gyalogezred néptelkő katonája *Ilona* testvérünknek a férje, a sok szép tehetséggel megáldott szelíd lelkű fiú, ki élete virágjában, 36 éves korában, a Kárpátokban szerzett harctéri betegségei folytán 1915. év július 27-én a brassói katonakórházban meghalt. Katonai temetése július 29-én történt Brassóban, mely után holttestét hazaszállítatva, július 30-án Olaszteleken helyeztük végső nyugalomra. Nyugodjanak csendesen! Akik könyvet ejtenek halottainkért és imát mondanak lelkük üdvösségéért és résztvevő szívvel gondolnak ránk a sokszorosan süjtöttakra: fogadják igaz, háltás köszönetünket. Hidvég. A *Kamenyitzky* család.

— Kereskedelmi forgalom Orosz-Lengyelországgal. A hadseregeink által elfoglalt orosz-lengyelországi területekkel való kereskedelmi forgalom elősegítése érdekében a katonai főparancsnokság már számos könnyítést léptetett életbe. Az aradi kereskedelmi és iparkamara ez uton hívja fel a kereskedelmi és ipari vállalatok figyelmét arra, hogyha ezekre a területekre szállítani, vagy innen rendelni akarnak bizonyos árutat, az erre vonatkozó tudnivalókat a kamaránál megszerezhetik.

— Aradiak orosz hadifogságban. Kövesdy József vaagongyári hivatalnok, a 38-ik gyalogezred kadettje levelet írt apjának Pénzsből, melyben tudatja, hogy június 25-én orosz fogságba került, ahol elég jól megdolgoz a levél írásakor utban van Perm felé. — Lapis Pál Karkowból, orosz fogságból szintén levelet írt, melyben ismerőseivel tudatja, hogy egészséges.

— Drágább lett a napilap — Bécsben. Mint értesülünk, a bécsi napilapok augusztus 1-től a lapok eladási árát 8 fillérről 10-re és 10 fillérről 12-re emelték fel. A budapesti lapok ezt már régen megtették.

— Házasság. *Nacsa Ilonka* és *Szabó Miklós* f. hó 7-én, szombaton tartják esküvőjüket.

— Panaszok az aradi telefon ellen. *Siket* Traján nagyváradi posta és táviratfőigazgató a következő hirdetőmónt teszi közzé: Tudomásomra jutott, hogy az aradi távbeszélő központ működése ellen az utóbbi időben ismét több kifogás merült fel. Leggyakoribb ezek között az, hogy ha egy telefon előfizető valamely ügyben a telefon rendezőnél panaszt akar tenni, esetleg felvilágosítást akar kérni, a kapcsolást teljesítő közegetől azt a választ nyeri, hogy: „a rendező nincs benn”, „vagy a rendező el van foglalva” stb. Minthogy a kezelők részéről adott hasonló válaszok teljesen indokolatlanok, ezért egyidejűleg intézkedtem, hogy jövőben, ha valamely előfizető a telefonrendezőt kéri és az esetleg vonal vizsgálatnál el lenne foglalva, az esetben a kezelő a távbeszélő osztály vezetőjét, illetve ennek elfoglaltsága esetén a posta-távirat hivatás főnökét kapcsolják. Felkérem önműfogva az aradi távbeszélő hálózat tisztelt előfizetőit, hogy ezentul, ha a telefon központ kapcsoló közege azt a választ adná, hogy „a rendező el van foglalva”, vagy ha bármely okból a telefon központ működése ellen kifogás merülne fel, ugy az eset részletes leírása mellett közvetlenül hozzám vagy az illetékes hivatali főnökhöz fordulni, avagy az aradi 1. számú posta-távirat hivatálnál levő panaszkönyv útján felszólalni és ezáltal az aradi távbeszélő központ működése ellen felhozott panaszok megszüntetésére irányuló törekvésben támogatni sziveskedjék.

— A vak katonáknak. Gyulavarsánd község jegyzője ötven koronát küldött hozzánk, mint a gyulavarsándi magyar lányoknak az ideiglenes templombúcsu alkalmából bacsutia megváltása címén történt adakozását aradmegyei vak katonák javára. A gyűjtésben *Hamernyik Margit* és *Kőrömi Anna* buzgólkodtak, az összeget pedig kilenvenheten adták össze. — *Hesz Erzs* Lőkősházáról 4 koronát küldött a vak katonák segélyezésére. Az összegeket a rendeltetési helyre juttatjuk.

— A papir, mint fűtőanyag. A fa és szén árai óriási megrádulása mindenkinek nagy gondot okoz, vajon hogyan lehet tölire a tüzelő anyag szükségletet gazdaságilag előnyösen fedezni, vagy legalább a magas árakat némileg olcsóbbá tenni. Nagy segítségre van e kérdés megoldásában az a körülmény, hogy a selejtes, hulladék-újság és egyéb papirost jól lehet használni tüzelő anyagnak. Egy napig a papirost vízben áztatjuk, azután gombócformára összenyomjuk és megszáritjuk. A szárítás után ez a papiranyag éppen olyan jó fűtőanyag, mint a szén. A papirgombócok nem égnek lánggal, hanem, mint a szén izzanak. A drága tüzelő anyag mellett sokat megtakarítunk, ha a fűtésnél erre a célra megfelelő, olcsó hulladék-papírt használunk. Ilyen hulladék-papír kb. 50 kilós bálákban csomagolva kapható bálanként 2 koronáért az *Aradi Közlöny* kiadóhivatalában, hol 151. sz. telefonon is megrendelhető.

— Felhívjuk a tanuló ifjúság figyelmét a szünidő alkalmából Kerpel Izsó 100.000 kötetes kölcsönkönyvtárára.

— Írógépeket, levélbélyeggyűjteményeket és egész könyvtárakat méltányos áron vesz Kerpel Izsó könyvkereskedése. 193

— Az „Aradi Közlöny” egyes példányai Budapesten kaphatók *Brauer* Nővérek dohánytözsdejében VI., Teréz-körut 54.

— Apróhirdetések az „Aradi Közlöny” részére felvételnek a *Messenger-boy* hirdetésben *Deák* Ferenc-utca 8. Ugyanígy kapható az *Aradi Közlöny*.

Orosz orvos sebesült kisleányt korbácsol.

(Egy magyar baka Lemberg visszafoglalásáról. — „Ijen a magyar!” — Atgazolás Galicián.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, augusztus 6

Lemberg visszafoglalása óta Lublin, Cholm, Varsó is kezünkben van. A nagy események egymást követik diadalmas offenzívánk során. Hogy milyen hatással van katonáinkra a véres dicsőséggel tartó előretörés, arról érdekesen beszél *Csillag* Ferenc magyarosánádi katonának, a 101. gyalogezred gyalogosának egyszerű, de színes levele, amelyben rokonainak így írja le galiciái harcokat:

— Május nyolcadika óta alig kaptatok tőlem levelet, de nem lehetett a legjobb akarat mellett sem, mert az akkori frontátörés óta alig volt megállásunk, ugyszólván állandóan jövünk, Galiciát újra átgyóztuk és beljebb haladunk, mint az ősszel voltunk. Most már Lembergen túl gyönyörűen haladunk előre; az orosz foglyok maguk elismerik, hogy nem tudnak, különösen az erősebb ágyutüzünk előtt, megállni. Egy-egy jobb állást is csak egy-két napig tudnak tartani. Ha így haladunk továbbra is, a jövő hónapban mi is orosz földön leszünk. Olvassátok, tudom a jó híreket, bár így lenne a háboru végéig, a szerencse ne hagyna el bennünket. A nagyobb fáradalmaktól eltekintve egészségünk kielégítő. Ennivalónk van elég. Az oroszok jóvoltából elegendő O-ás liszthez is jutottunk, helyenkint maradt hátra elég. Azonkívül más dolog is: hadi anyag, fegyver, municio, robbantószerke, kocsi, lovak. Egy orosz esődörre mi is szert tettünk és két tehenet zsákmányoltunk. Az egyiket megtartjuk míg a háboru tart. Megellent, a kis borju 11 napos a most már használhatjuk a tejét. Kéihetes korában levágjuk a borjut és akkor lesz tejünk is elég.

— Sok dolgon mentünk azóta keresztül, sok volna leírni, hanem csak az utóbbi napokat. Június 19-én és 20-án itt járt *Vilmos* császár, kétszer láttuk. 21-én éjjel eljutottunk Lemberghez 5 kilométerre, 22-én délelőtt óriási tűz alá vette tüzéségünk az orosz állásokat. 10-11 óra közt megszünt a tüzelés és megkezdődött az előnyomulás. Távcsővön jól látható volt, a mint az orosz tömegek vonultak vissza és a 30 és feles lövedékek közöttük csaptak le. A több emelet magasságu porfelhő elmúltával egy élő alakot nem lehetett látni. Óriási pusztítást csinál, ha talál van. Minden második lövés már biztos. A németek is itt működtek tőlünk északra. 21 centiméteres ágyuukkal. 21-én éjjel Lemberg fellett több tüzoszlop keletkezett, akkor már biztosra vettük, hogy futnak a muszkák. 22-én délelőtt 11 órakor léptek Lemberg utcájára előőrseink, hol még visszamaradt kozák csapatok voltak. *Utcai harc* fejlődött ki köztük, de sokáig nem tartott, mert egy része elutott, más részét pedig huszárjaink bekerítették az utca másik vége felől és így elfogták őket. Az első sebesültet *Lembergi civil orvos* fehér selyemmel kötözte be. Minden oldalról vonultak be azán, csapataink, úgy, hogy egy óra múlva Lemberg már tele volt osztrák-magyar katonával. Mi d. u. 5 óra felé vonultunk át, gyönyörű meghatározó jelenetek játszódtak le. Azokat a képeket elfelejténi soha nem lehet, amikor a 10 hónapos orosz-uralom alól felszabadult lembergi nép összejött a felszabadítókkal.

Egyesek leborultak a földre, mások sirtak, könyeztek örömben, az autókat megállították, felvirágoztak minden egyes tisztet, bakát, lovat, kocsit. A házak fellobozóva, több helyen magyar zászló is, minden erkély, ablak és utcák tömve néppel, hogy alig lehetett mozogni. Folytonos éljenzés németül, polyákul, magyarul. Gyerekek, felnőttek, urak, hölgyek osztogattak cigarettát, szivart, virágot, bort, süteményt, málnaszörpöt, kenyeret, cukorkát, ami volt. Nem volt olyan baka, mire végig jöttünk a városon, hogy zsebe üresen maradt volna és ne hűsítette volna a gyomrát pár liter málnaszörp. Mondták is a magyarok, hogy „a má valami”. Még a magyarokat is nagyon éljenzették, de azt kiabálták torkuk szakadtából: „ljen a magyar”. Mi büszkén feleltünk rá, hogy „biz az ijen”. Gyönyörű jelenet volt az is, mikor megjelent egy német repülő felettünk és körbe röpködött. sokszor nagyon alacsonyan lejtött az utcába, onnét üdvözölte a lebergieket és cédulákat dobált széljél. Mint egy óriási madár volna, mely röpköd méltóságteljesen, egyik térről, utcáról a másikra. Pár körüli irt le a mintha lezálna, ereszkedik le, de a következő pillanatban egy landülettel átsiklik egy másik térre és így körülröpködte egész Lembergét.

Egy lembergi professzor beszélt, hogy Lemberg felszabadítása előtti napon. Lemberg felett megjelent egy német repülőgép, az oroszok srappellüz alá vették, az explodált lövegéből persze sok hullott a városba is, így egy 11 éves kis ur leányának egy golyó a vállába fúródott, a kis leány összeesett, mire egy orosz ezredorvos bekötözte és vigasztalta, hogy megfog gyógyulni. A kis leány erre azt felelte: „én nem is fogok meghalni, mert a mi katonáink nem sokára ide érnek és én látni akarom őket.” Erre az orosz orvos megkacsukázta a leányt és otthagya. Másnap, hogy Lemberg felszabadult, egy ezredorvos vette kezelés alá a leányt, a golyót kivette a vállából és az anyja kezecskélt az orvosnak.

Tudnék még nagyon sokat írni, de már nincs idő, az ágyuk elhallgattak, a huszárság vágtat előre és amint hallom az avizót mi is talán a harmadik falug.

NYÁRI SZINHÁZ.

Szombat, 1915. augusztus 7-én:

Vándorfecskék.

Operette 3 felvonásban.

Felelős szerkesztő:
Rudnyánszky Endre.

NYILTÉR.*

Kérelem.

Orosz tozságba jutott férjem Fried Rezső, ki a gyulai 2 honvéd gyalogezred 201. hegyi dandár, 308. népfelkelői gyalogság, 414. zászlóalj, 2. századhoz tartozott. Tábortábori posta száma 60-61 volt: November havában ment a harc-térre és december óta semmi hírt sem kaptam fejle. Tisztelettel kérem, hogy ki tudna holle-téről felvilágosítást adni? Esetleg akinek hozzá-tartozól ugyanezen ezredben szolgáltak és orosz-orozági tozságukból már haza irtak, kérem, hogy hozzá-tartozól oroszországi címét, férjem sorának kiderítése végett, velem közölni szive-kegjenek. Fried Rezsőné Arad, Flórián-utca 5/a. szám. 2856

Aki dicső hadseregünk és hatalmas szövetségesünk győzedelmes harcairól a legpontosabban és leggyorsabban kíván értesülni, rendelje meg az

Az Aradi Közlöny-t,

mely a világháború eseményeiről mindenkor a legalaposabb és a legfrissebb tudósításokban számol be. Közleményeinek eredetisége és érdekessége, valamint háborús híreinek megbízhatósága révén is legolvasottabb napilap.

Az Aradi Közlöny-t

a közönség minden rétege olvassa, épen ezért egyben a legjobb hirdetési organum is.

Az Aradi Közlöny

mindenhol követei hű olvasóját.

A kiadóhivatal nyaraló és bevonult előfizetőinek, előbbieknek a nyári tartózkodási helyre, utóbbiaknak a tábori postán pontosan utána küldi

az Aradi Közlöny-t.

Az Aradi Közlöny előfizetési árai:

Helyben:	Vidéken:
Egy óra 2 K — f.	Egy óra 2 K 40 f.
1/4 évre 6 K — f.	1/4 évre 7 K — f.

Tessék mutatványszámot kérni.

* Az ezen rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.

Steiner és Goldschmidt

a Hadi Termény Részvénytársaság megbízottjai

vásárolnak a Hadi Termény Rész- vénytársaság részére

idei termésü

buzát, zabot és árpát.

Bővebbet:

Steiner Ferenc
Arad, Erzsébet királyné-körut 20.

Goldschmidt Sándor
Arad, Weitzer János-utca
(Minorita-palota.) 2857

Naponta friss

tojás

kapható nagyban és kicsinyben

özv. Fischer Adolfné
tojásnagykereskedésében
Forray-utca 8. 2858
Telefon 989. szám.

Kékkő

AUSSIGI

nagy mennyiségben
K 350-ért kapható

Färber Lajos
cégnél. 2418

Kovács Soma és Társa Arad, Gépuóvár

WAFFENRAD kerékpár

fegyvergyár Társaság
gyártmánya, Steyr.
Legjobb kerékpár
gyári árban
készleten.

2858

Kiadó

a Batthyányi-utca 33/a. sz. házban 4 szoba és mellékhelyiségekből álló

I. emeleti lakás.

Pankota községtől 10 perenyire 192 kis holdas

prima gazdaság

modern felszereléssel és épületekkel. Iparvasut használat. Dohánytermelés.

Bővebbet: Dr. Deutsch Izsó gondnoknál Arad, Hermann-palota. 2806

BENZOLINE

a benzint teljesen pótolja

Motortulajdonosok!

Sikerült gyártmányomat annyira tökéletesíteni, hogy **nem szükséges többé:**

1. Benzinnel vagy aetherrel való befecskendezés.
2. nem szükséges a gyújtófej melegítése,
3. nem kell a levegő hozzájárulását megszorítani, **hanem:**

BENZOLINE minden rendszerű motorhoz egyöntetűen a motoron való minden változás nélkül, kiválóan alkalmas.

BENZOLINE használatánál a motor könnyen indul,

BENZOLINE használatban rendkívül olcsó, átlagban 400 gramm kell óránként egy lóerőre.

Hogy ezt bizonyítsam, gyáramban a következő rendszerű motorokat állítottam tel és tartom az érdeklődők részére állandó üzemben:

1. Climax,	6. Polke,
2. Lux,	7. Warchalovszky,
3. Langen & Wolf,	8. Benz,
4. Osers & Bauer,	9. Pohl,
5. Daimler,	10. Mayer.

Oly egyéneknek, kik magukat hatósági bizonyítvánnyal mint komoly érdeklődőket igazolni tudják, még pedig községenként legfeljebb 3 személynek Bécsbe való utazás költségeit megtérítem.

A benzoline ára egész waggonvételnél	140 korona,
a benzoline ára fél waggonvételnél	115 korona,
kisebb vételnél	125 korona

helyt bécsi gyáramból vashordókban szállítva, készpénzfizetés ellenében. Utánvétel rendeléseket nem eszközölök.

8864

M. ELFER, WIEN

I., KRUGERSTRASSE 3.

FIGYELEM!

Felhívjuk az ipari és gazdasági munkásoknak b. figyelmét, a mi kizárólagos szabadalmazott munkás öltönyeinkre és köpönyeinkre. Elszá-
kithatatlannal szerkesztett munkával, zsebek-
kel, álló és lebegő gallérral ellátva, „**Profória**” felirattal, legjobb minőségű, valódi kék színben. Igen jó mosható, mindenféle
nagyban. — Kizárólag csak a feltalálónál

Szántó Mór és Társa férfi, fiú és gyermek ruha telepén kapható **ARAD,**
színház-épület, földszint és emelet. —:—: —:—:

Ugymint fióktelepeink: **Miskolc, Sátoraljaujhely, Szatmár, Máramarossziget, Osd, Saigótarján, Rozsnyó és stb.** — Utánzásból
szakodjunk. Szigorúan szabott ára az öltönynek és kabátnak darabonként 8 kor. — Mintákat bárhová bérmentve küldünk. 2787

Apró hirdetések.**Tudnivaló az apróhirdetésekről:**

Az apróhirdetések díja a szá-
vak száma szerint számítódik.

Minden szó 4 fillér. Vastagabb
betűvel 8 fillér.

Vastagabb betűvel kívánt
szavak aláhúzással jelzendők.

A legkisebb hirdetés 60 fillér.
Az apróhirdetések előre fi-
zestendők.

A hirdetések délután 1/2 óráig
vételnek felel.

ELLÁTÁS.**Uri családból való**

iskolába járó leányok teljes ellátást
kapnak özv. Dr. Balog Benőnének,
Kis-utca 5/a. 2769

Iskolás gyermekek

teljes ellátást kaphatnak. Cím a
kiadóban. 2776

ÜZLETEK.**Egy jótorgalmu**

30 év óta fennálló vegyeskeres-
kedés, korlátlan italmérési enge-
déllyel egybekötve, minden üzleti
és keresmai felszereléssel együtt,
egy nagyobb községben, más vál-
talat miatt azonnal eladó. Cím a
kiadóhivatalban. 2788

Jótorgalmu fűszerüzlet,

korlátolt italmérés és trafikkal,
azonnal eladó. Cím a kiadóhiva-
talban. 2833

ALKALMAZÁST KERES.**Mérlegképes**

könyvelő irodavezetői állást keres.
És esetleg átmenetileg a háboru ter-
támará. Megkeresések „Elsőrangu
erő” jellege alatt a kiadóhivatalba
kéretnek. 2834

ALKALMAZÁST NYER.**Irodista**

jó írással, helybéli kereskedelmi
irodába mielőbbi belépésre keres-
tetik. Ajánlatok „Nagykereskedés”
jellege alatt a kiadóhivatalba
intézendők. 2847

Segédet keresek

vegyeskereskedésembe, ki romá-
nul is beszél. Ajánlatok igények
megjelölésével Weisz Mórhoz Szék-
udvarra intézendők. 2855

Csöplésre

azonnal belépésre gépezelő ke-
restetik. Igy gazdasága, Csíger-
szőlős (Arad m.) 2836

Irógép

diktálás után magyar és német
nyelven helyesen dolgozó fiatal
ember vagy nő, nagyobb vállalat
irodájában felvétetik. Cím a kiadó-
hivatalban. 2767

Irodai teendőknél

jártas nő, azonnali alkalmazást
nyer Kugel Sándor cégnél, Brádon.
2809

INGATLAN.**100 hold bérlet**

aradi határban Pécskai-ut mentén
bérbeadandó. Tejcsarnok Karolina-
utca 7. sz. 2854

Bérbeadó 57 holdas

kisbirtok, gazdasági épülettel.
Tudakozódni özv. Boros Péterné,
Borosjenő 57 sz. 2748

LAKÁST KERESNEK.

Butorozott szobát és konyhát
keresek lehetőleg a Pécskai-uthoz
közel. Leveleket kérek Sors fel-
nyelő Budapest, X., Kerepesi-ut 15.
Garage. 2833

KIADÓ LAKÁS.

Egy négyszobás lakás
a város legforgalmasabb helyén
kiadó. Értekezhetni Kell és Krausz
cégnél. 2690

Kiadó

moderu tiszthelyiség és földszinti
udvari lakás Eötvös-utca 12. 2745

4 szobás

utcai lakás balkonnal, fürdőszobá-
val, villany- és gázvilágítással
Tököly-tér 4. sz. alatt kiadó. 2735

Az Erzsébet-körút 7. sz. ház
I. emeleti nagy lakás november
1-től kiadó. Bővebbet Verboz iroda.
2771

Aulich Lajos-utca 15.

alatt 5 szobás és 3 szobás utcai la-
kás azonnal kiadó. 2774

Aulich Lajos-utca 20.

alatt moderu 8 szobás utcai és 2
szobás udvari lakás fürdőszobával
novemberre kiadó. 2778

VÉTEL ÉS ELADÁS.**Kitűnő százámi**

félszázaz, 5 kilos postacsomagok-
ban, kiloaként 5 K 20 fillérért
szállít utánvét mellett Friedmann
Hermann százámgépyár, Szatmár.
2742

2 hintó,

igás kocsik, cséplő szekerek stb.
eladók, Bővebbet Verboz iroda. 2772

Papírszalvéta

1000 darab 5 koronáért kapható
Pichler Sándor papírkereskedésé-
ben, Szabadság-tér. 781

17827—1915.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy Arad
sz. kir. város törvényhatósági bi-
zottsága 15854/876/915. sz. hatá-
rozatával a pócegődör tisztítási
díjakat további rendelkezésig 1000
literenként 6 koronában állapi-
totta meg.

Arad, 1915. július 30.

Green, főkapitány.

**Költözők
figyelmébe!**

villany bevezetéseket,
csillár átszereléseket
jutányosan végez 481

Kalmár József
villanszerelési vállalata
Arad, Salac-utca 2. sz.
242. Telefonszám 242.

328. alapítv. biz. sz.

Pályázati hirdetmény.

A néhai Weitzer János arad-
városi jótékony és közéleti alapít-
ványról alkotott és a nagym.
m. kir. Belügyminister ut által
26883/1912. szám alatt jóváhagyott
alapító levél 8-ik §. A) csoport 2 ik
pontja alatt keresetképtelen cse-
lédek segélyezésére felvett 1000
(egyszer) koronából kiosztandó se-
gélyek elnyerése iránt azonnal nyil-
vános pályázatot írunk ki.

Ezen segélyek elnyeréséért
pályázhatnk azon keresetképtelen
s teljesen vagyontalan Aradon lakó
férfi és nőcseledek, kik sem köz-,
sem valamely társadalmi alaptól
segélyezésben nem részesülnek.

A pályázati kérvények 1. évi
szeptember hó 4-ig bezárólag váro-
sunk polgármesteréhez, mint a
Weitzer János jótékony alapítványi
bizottság elnökéhez adandók be.

A segélyt kérelmezők tartoznak
a kérvényeikhez:

1. születési bizonyítványt
2. erkölcsi
3. illetőségi „csatolni és
4. igazolni, hogy a pályázati
kérvény beadását megelőzőleg Ara-
don 10 azaz tíz éven keresztül
mint cseledek szolgáltak.

Weitzer János jótékony és köz-
cím alapítványi bizottság 1915.
évi máj. hó 21-én.

Burgonya

waggontételenként
és mázsánként kap-
ható

Kalmár Endre
Asztalos- és Chorin-u. sarok.
Telefon 670. 2817

Első aradi
gépszurozó vállalat

Van szerencsém az igen tisztelt
hölgyközönséget értesíteni, hogy
legmodernebb

aszurozó gépet

szereztem be s így módomban áll
a legkisebb aszurozást igen ju-
tányosan, gyorsan és pontosan el-
készíteni. Sívés megrendeléseket
kérek, kiváló tisztelettel. 2795

Bornstein Márton

Lázár Vilmos-utca (Földes-palota).

ZSIR

prima, egészséges idei.

Szalonna

napi árban kapható

Kalmár Endrénél

Arad, Asztalos Sándor- és
Chorin-utca sarok. 2839

670. Telefon szám 670.